LÁMPÁS

Az 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetsége lapja

IV. évf. 4. szám, 2017. december

Isten áldotta Karácsonyt, és Békés Boldog Új Évet kívánunk Bajtársainknak, Barátainknak és minden Magyar Honfitársunknak!

Karácsonyi ének a börtönben

Szürke falakon túl, messze, gyertyák gyúlnak,
Ünnepi harangok imára kondulnak.
Komor szájunk szélén keserű vonások.
– Hallod, Názáreti?
Súlyosak a láncok.

Lüktető városok élete csendül,
Millió gyűlölet könnyekké szelidül.
Kiégett szívünkön már nem csordul bánat.
– Hallod, Názáreti?
Megtörték a vágyak.

Kacagó kicsinyek ámuló szemekkel,
Derűs emberpárok zsolozsmás lélekkel.
Hajlott hátunk bűnös alázatra görnyed.
Hallod Názáreti?
Vedd el életünket!

Fia képe előtt leboruló asszony,
Drága vonásain torzul a fájdalom.
Könnybefúlt hangjában mély kínok zihálnak.
– Hallod, Názáreti?
Segítsd az anyánkat!

Nedves zárkák alján összeroskadt árnyak.
Fásult, néma vággyal szent csodára várnak.
Vasrácsokon átal halvány fényre néznek.
– Hallod Názáreti?
Peregnek az évek...

Tágult pupillákon tébolyult kín lángja.
Négy zokogva készül a mártírhalálra.
Torkához kap, s felsír álmában a gyermek:
– Hallod, Názáreti?
„Apámat ne engedd!”

Megtiport országon dühöng szilaj átok.
Neved, rohadt dühvel ócsárló pofájok
Káromolva töri csendjét a szent éjnek.
– Hallod, Názáreti?
Megbocsájtunk... – Érted!

Túl a szitok zaján felcsendül az ének.
Zúg, dagad, hömpölyög, felujjong a lélek.
Megrendül a börtön, recsegnek a zárak,
Rab torkok harsogják szerte a világnak:
Dicsőség Istennek, békesség a népnek:
– Hallod, Názáreti?
Hozzád száll az ének.

Gérécz Attila
(Márianosztra, 1955. december)

TARTALOM

1956 Karácsonya **/3**
Nálunk föllángolt, amikor másutt kihunyt
Magyarság a szabadság nemzete **/5**
Fö szólama ma is vállalható
Ébredjen öntudatára és önmaga erejére /9
A feketében fölzokogó vers **/11**
Két hatalmas pofon..
Megtette volna mégegyszer **/12**
Nem kért kegyelmet
Dr. Donáth György szobra a Kisfogházban **/14**
Mindszenty konferencia Szentmihályon
Emlékplakett Várnai Péter atyának **/15**
Igaz történet és mese-ajándék Krakkóból
A lengyelekkel együtt ünnepeltünk **/16**

SZERVEZETEINK ÉLETÉBŐL /18
Székesfehérvár **/18**
Pestszentlőrinc **/18**
Nyíregyháza **/20**
Rétság **/21**
Harc község **/22**

OLVASÓ NAPLÓ /23
Tobak Tibor **/23**
Hidat építeni **/24**
Lengyel magyar szolidaritás **/24**
Székely ember gerince **/25**
1617 szept. 27 **/30**

A borítón: Az ország kartácsonyfája
Csigás Zoltán fotója

1956 Karácsonya

Dr. Sántha Gábor

Kószáló emlékeim a pápai tájakon megmegpihennek. A városhoz legközelebb van a Kishegy, mögötte a Törzsökhegy. A kettő szelíd ölelésében domborodik legmagasabbra az Öreghegy, amely már a Bakonyhegység szélének számít.

1956 karácsonyán volt is hó, meg nem is. A fákon és a réteken egy ideig megmaradt, majd a havaseső fölolvasztotta. Az élénken él bennem, hogy nagyon hideg volt, különösen január, februárban. Gyakorta köd feküdt a városszéli határon, amely embermagasságig tejszerűen átláthatatlan volt. A csendet és méltóságot szinte tapintani lehetett. Ma is oly gyermekien tisztán él bennem az a nap, készülődés a szentestére. Az ünnep várakozásában volt valami félelemmel burkolt meghittség, bizonytalanság, amely a napok fogyását követte.

Mi és a kiterjedt közeli rokonság Pápán laktunk az egykori üdülő övezetnek számító Kishegyben. Délelőtt nagyapám magához hívott és követtem a hatalmas kert végébe ültetett fenyőfákhoz. Mégis lesz fenyőfánk? Irigykedve gondoltam Miska barátomék karácsonyfájára, amely a verandájukon várt a feldíszitésre. A papa csinálta bodzafából mondta. Nem tudtam elképzelni ezért közelről szemügyre vettem. Egy vastag bodzaágba sugarasan lyukakat szúrt és ágakat tűzdelt bele a kertjüket övező évszázados fenyőkről. Még a bodzatörzset is takarta –„hajszáldróttal" felerősített fenyőágacskákkal.

Nagyapám rámutatott egy –nem éppen szép formájú fenyőfára a sűrűvé vált facsoportból. „Ásd ki, vigyázz a gyökereire, hagyj nagy földlabdát, a főgyökeret mélyen vágd el! Ültesd a fahordóba –életet mentesz vele!"-tette hozzá. Még ma is ott tornyosodik a volt házunk előkertjében ez a visszaültetett fenyőfa.

A fát a nagyszoba ablaka alatt helyeztük el. Megkezdődött a díszítés szertartása. Mindnyájan részt vettünk benne. A szaloncukrot az „ides" főzte tejporból, kakaóból, cukorból meg ízesítőkből. A kisímított szaloncukor-papírokba csomagoltuk, hurkot kötöttünk a nyakára és felaggattuk a fára. Habkarikából rengeteg volt, nem is szerettük az émelyítő ízét. Bátyám felrakta az „angyalhajat". Csillagszorók, gyertyák és üveggömbök megmaradtak a gondosan elcsomagolt dobozban. Felrakásukkor jöttem rá hogy a szúrós angyalhajat legutoljára kellett volna feltenni. A csúcsdísz egy Kálvin-csillag volt. Édesanyám nagy papírdobozokat tett a fa alá, amelyeket még nem volt szabad kinyitni. Nekünk, gyerekeknek nagyon furdalta az oldalunkat a kíváncsiság.

Alig vártuk az estét, amikor átküldtek nagyapámékhoz a ház másik felébe –jöjjenek be szentestére. Nagyapám rövidesen megérkezett ünneplőben. „Nagyanyátok ne várjátok! Most is a Szabad Európa Rádiót bújja. Várja a Lali üzenetét!"-mondta. (Lali a nagybátyám, aki az 1956-os szerepvállalása miatt a megtorlás elől külföldre menekült. Nehezen viselte a katonai munkaszolgálat megaláztatásait.)

A gyertyákat bátyám meggyújtotta, s egy égő gyertyával kínlódott az izzó, füstölgő szakaszosan sercegő csillagszórók meggyújtásával.

Édesapám, akit a Sclerosis multiplex nyugállományba kényszerített, kiült az ágy szélére és a Bibliát forgatta. Kék mackónadrág és felső volt rajta. Ő már nem tudott tartósan talpon maradni, nem is öltözött ünneplőbe.

Hallgassátok meg Lukács evangéliuma második részének tizedik versét: „Ne féljetek, mert ímé hírdetek néktek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lészen." Olyan paposan olvasta, mintha most is a szószéken állna. Pedig már több mint négy éve nem volt Isten parókus szolgája. Az ígét nem olvasta végig, néma csend töltötte be a szobát. Kisvártatva apám csak úgy magának mormogta: „Az nem lehet, hogy annyi szív hiába onta vért"… Újjabb tétova csend telepedett ránk, majd emelkedettebb hangon mindnyájunknak mondta „Még jönni kell, még jöni fog egy jobb kor"…

A szokatlan karácsonyi példabeszéd zavartságát az „ides" oldotta fel. Énekeljük el a 315. dícséretet! Bársonyos szopránján felcsendült a „Krisztus Urunknak Áldott Születésén". Erre a pillanatra vártam. Komótosan állam alá illesztettem nagyapámtól örökölt hegedűmet. Fontoskodva még tekergettem a finomhangolót, és az ének nyomába eredtem. Büszke voltam teljesítményemre. Kérés nélkül játszottam tovább a Csendes Éjt. Mivel a szöveget többféle képpen énekeltük, ezért elkezdtem a Kiskarácsony–Nagykarácsony című dalt. Erre már a gyerekeknek, különösen húgomnak nem volt türelme hallgatni, bontogatni kezdte a fa alatt elhelyezett csomagokat. Kitörő örömmel vette birtokba a Kisgyermekek Nagy Mesekönyvét. Én az egészen új állapotúnak tűnő Tamási Áron: Hazai tükör című könyvet kezdtem forgatni. „Az a bátyádé!"-utasított rendre az ides. Nekem csak a harmadik maradt, kissé kopott kivitelben Mándy Iván: Az enyedi diák. Máig is örülök ennek a választásnak, hiszen életem első gyönyörűséges regénye, amely olyan mély nyomot hagyott bennem, hogy hatvan év távlatából is él bennem cselekménye. Nem tévedek, ha azt mondom ennek hatására nőtt meg rajzolási és festési kedvem.

Barabás Miklós festő szintjét ugyan meg sem közelítettem, de iskolai rajzpályázatot nyertem. Anyám felbontott egy kisebb csomagot és téglácskánkként osztotta a svájci tejcsokoládét. Kellemes illat keveredett a gyanta és a kialudt csillagszórók szagával. Narancsot bontott és gerezdenként osztotta nekünk, gyerekeknek, akik alig vártuk a következő kört. Ekkor döbbentem rá, hogy narancsgerezdet formáz az a cukor, amit -Csiba bácsi- a boltos kis papírzacskóba mért a fekvő üvegből. Végre valódi narancsot is láthattam és megízlelhettem. Két nagy papírdoboz oldalán virító vöröskeresztjelzés alatt olvatam: Gift of the american people. Az amerikai nép adománya. A nagyobb dobozban sűrűn sorakoztak a hasáb alakú papírdobozok megismételt felíratokkal. Tejpor volt. Nem sok figyelmet fordítottam rá. Ösztönösen megéreztem, hogy a belőle főzött tej alig hasonlított a friss tej ízére. Figyelmünk a másik doboz fele fordult, amelyben hatalmas konzervdobozok voltak nagy vöröskereszttel az oldalán a már angolul is megtanult szöveggel „Az amerikai nép adománya". A Református Egyház közvetítésével kaptuk ezt a karácsonyi segélyt. Még ruhanemű is volt. Emlékszem a rikító csíkozású, felíratos és képes polókra, a tarka-barka mintás, kockás pulóverekre. Annyira szokatlannak hatott azt mondtam: „Én ezeket föl nem veszem!" Pedig foltozott tértdű nadrágban és könyökvédős zakóban jártam iskolába. Ez volt az amerikai nép utolsó ajándéka. A Szabad Európáé meg az, hogy Lali báttyám „sánta" jelige alatt megüzenhette:„Szerencsésen megérkeztem. Szabad földön vagyok. Nem megyek messzire, hogy mihamarabb hazatérhessek."

1957-ben már tudtuk, hogy Magyarországra nem jönnek ENSZ csapatok, ismételten cserbenhagytak bennünket, magunkra maradtunk, szabadságunkat letiporták. Beindult a Kádári diktatúra tombolása, amelynek megfékezése helyett csak erőtlen tiltakozásra tellett Nyugattól. Május elsején már több ezres tömeg éljenezte a hazaáruló Kádár Jánost, aki behívta a forradalmat leverő oroszokat. Futószallagon gyártották a sokéves,vagy halálos ítéleteket. 1958 elején apámnak szembesülnie kellett azzal, hogy 1957 szilveszterén Győrben felakasztották Gulyás Lajos református lelkész barátját, akivel együtt szentelték Isten szolgájává.

Az 1956-os adventi, és karácsonyi bizakodásban, nem is sejthettem, hogy két igazságban kelljen nelkednem,emberednem, s lyukas zászlónkat rejtegetnem. Nagybátyám sem telepedett haza Belgiumból, a koporsójára terített piros-fehér-zöld lyukas nemzeti lobogó jelentette a Magyar Hazát. Hazaszeretetét a koporsóra helyezett, Hűség a Hazához Érdemrend Nagy Keresztje és a zengő hangon szárnyaló Magyar Himnusz hírdette. Mindnyájan vártuk a rendszerváltást. Sokan nem is gondolták, hogy még életükben bekövetkezhet, de sokan arra sem, hogy „megzakkan" ahogy egyik közjogi főméltóságunk fogalmazta.

Egy olyan nemzetnek a gyermekei vagyunk, akik örökös harcra voltak, vannak ítélve. A büszke magyarság mindig példásan teljesített, ha kellett fegyverrel, ha kellett tollal, ha kellett tudással, ha kellett példával.

Többször megvédtük Európa kereszténységét, még megfogyatkozásunk árán is, magunkra hagyottan.

A kereszténység és a keresztyénség végveszélyben van, eleddig soha nem látott fegyverektől. Ez a harmadára szétrabolt nagy múltu ország véksőkig megvédi nemzetállamát, ha kell az áldozatokat is válalva. Erre kötelez bennünket a többmint 2,3 millió nemzeti konzultáns. Az nem lehet, hogy az országunkat megtaró keresztény templomokról lekerüljön a kereszt, a csillag, a buzogány, és a kakas. Nem akarunk kevert népű Európát. Mi döntjük el, kivel akarunk élni, kit fogadunk be. Nem hagyjuk félremagyarázni a migrációt, összehasonlítani István király intelmeivel, és az 1956-os Magyarok befogadásával. István király Imre herceghez írt Intelmeiben nem az országról, inkább az udvaráról beszélt.

Idegenekről és nem menekültekről. Olyan soknyelvűséget akart amely képviselte a kűlhoni tudósokat, a papokat, kézműveseket, földműveseket. Akik megerősítik a római katolikus hitet, az államot, megtanítják a lovas-nomád magyaroknak a kezdetleges ipart, kézművességet és földművelést. A latinul írt szöveg nem engedi a szabados fordítást. A forradalom vérbetiprását követő 200 ezres menekült áradat ifjai, szakmunkásai, diplomásai a világ közmeg-elégedését kivívva illeszkedett be, tanult nyelveket, szereztek szakképesítést. Példaként emlitém, hogy a soproni Erdőmérnöki Főiskola tanárainak 30%, 500 hallgatója Ausztriába menekült. Több mint 200-an Kanadába emigráltak, ésVancouverben az egytemen létra hozták az erdőmérnök képzést. A Soproni Divisionnél 141-en diplomáztak. Az 1956-ban külföldre távozott Oláh György vegyész 1994-b en kémiai Nobel-díjat kapott.

"Tiszta szívvel, nyíltan bátran küzdünk céljaink megvalósításáért "–ahogy Európát átívelő formátumú miniszterelnökünk Orbán Viktor mondta.

Ezért is kívánom: a tisztaság fehér hava jelőlje ki útunkat, és a karácsonyi csillag fénye legyen az iránytűnk.

MAGYARSÁG A SZABADSÁG NEMZETE AMIKOR MÁSUTT KIHUNYT, NÁLUNK FÖLLÁNGOLT

Két nagy leckét kapott a világ a XX. században. Az egyik a fasiszta, a másik a kommunista lecke. Az 1953-as kelet-német, az 1956-os csehszlovák, majd a két lengyel válságból lehetett következtetni a szovjet hódoltságban élő társadalmak politikai állapotára. Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc viszont már a nyugati baloldalt is rádöbbentette a kommunizmus valódi természetére. Arra, hogy ott nem lehet emberi életet élni. Ez ellen a terrorizált világ ellen tüntettek Budapesten az emberek 1956. október 23-án, majd október 24-étől az egész országban. A korabeli fotók és a filmkockák csupa mosolygó embert mutatnak, akik egymásba karolva menetelnek. Akik nem lőni akartak, csak szabadon élni. Rájuk kell emlékeznünk mindenkor, de főként október 23-án.

Az 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetsége – rendhagyó módon – a Stefánia Palotában tartotta emlékező ünnepségét 2017. október 21.-én.A hagyományokhoz híven az érkezőket most is Kovács Sándor tárogató muzsikája fogadta.

A rendezvény kezdetekor a színpadon a Tungsram Kodály Zoltán Férfikar, cserkészek és a Tébláb együttes tagjai, illetve minden résztvevő felállva köszöntötték az '56-os lyukas zászlót és a Világszövetség zászlóját, amelyekkel Máriáss György és Kocsor Irén vonult fel a színpadra.

Dr. Petrasovits Anna alelnök kérésére a Himnusz eléneklésével vette kezdetét a megemlékezés. Ezután **dr. Sántha Gábor,** Világszövetségünk elnöke lépett a mikrofonhoz:.

– *Szívem meleg szeretetével köszöntöm mindnyájukat* – kezdte beszédét – *az 1956-os forradalom és szabadságharc 61.-ik évfordulóján. Őszinte tisztelettel és elismeréssel köszöntöm dr. Boross Péter nyugalmazott miniszterelnök urat a Szabadság-harcosokért Közalapítvány elnökét, emlék-ünnepünk fővédnökét. Engedjék meg nekem, hogy innét a Honvéd Kulturális Központ színpadáról köszönetet mondjak elnök úrnak, hogy érdekérvényesítő képességével, életművével, szellemi frissességével, fiatalos lendületével örök és fénylő példát állított azoknak a csodálatos őszi napoknak, amelyek ámulatba ejtették a világot és világraszóló változásokat indítottak el a XX.-ik századi történelemben. Elismerést kiváltó érdeme, hogy a dicső forradalmunk 50.-ik évfordulóján elkövetett gyalázatot, a 60.-ik évforduló méltósága és a határokat is átívelő megünneplése visszaadta és magasba emelte a forradalom lyukas zászlajának tiszteletét!*

Külön köszöntötte Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes képviseletében megjelent Csallóközi Zoltán miniszterelnök-helyettesi főtanácsadót; Gyenes Juditot, Maléter Pál özvegyét, az ünnepség védnökét; dr. Papp Ferenc ezredest, a Honvédelmi Minisztérium társadalmi kapcsolatokat koordináló főosztályának

Dr Sánta Gábor elnök köszönti a megemlékezöket

vezetőjét; dr. Latorcai Csabát, a Miniszterelnökség helyettes államtitkárát; dr. Lomnici Zoltán főbírót, az Emberi Méltóság Tanácsának elnökét, a Világszövetség tiszteletbeli elnökét.

A kicsiny Magyarország nemzeti diadalát, tragédiáját a hallgatás börtönébe akarták zárni, – folytatta beszédét dr. Sántha Gábor elnök - *még az emlékét is kiirtották volna. A felejtés homályába akarták burkolni. Az októberi tűzvirágok azonban évről-évre kinyílnak, magot hoznak, és új virágok virítanak. Az élet körforgása tovább élteti 1956-ot, a hitet a reményt, a csodát, és a szívünkbe szorult fájdalom lassan feloldódik és acéllá edződik az emlékezetben. Mint tudjuk a forradalom lyukas zászlója az egész világon a magyar nép forradalmát és szabadságharcát jelképezi. Évfordulónk alkalmából, ezért is adunk át az ifjúságnak lyukas zászló kitűzőt örök mementóul. Gazdag örökség! Őrizzétek, becsüljétek és örökítsétek tovább!* – Zárta ünnepi köszöntőjét a Világszövetség elnöke.

Ezután **Dr. Boross Péter** nyugalmazott miniszterelnök, a Szabadságharcosokért Közalapítvány elnöke először megköszönte dr. Sántha Gábor őt méltató szavait, majd egy kérdéssel folytatta:

Mi az a titok, ami segített abban, hogy ez a nemzet ezeregyszáz évig meg tudott maradni a Földön. Ritkán kimondott igazság: ez a szabadságvágy. A török uralom alatt és után, a háborúskodások miatt, felére csökkent a lakosság száma, Rákóczi mégis fegyvert tudott adni a kezükbe. A XIX. század közepén Európában forradalmak lángoltak, és amikor kihunytak, Magyarországon akkor kezdődött el. Bő száz esztendő telt el 1956-ig, és újra a szabadságvágy adott fegyvert a magyarok kezébe. Ez a megmaradásunk titka. Megfogyva bár, de törve nem! Eszményeiről, szabadságáról soha le nem mond! Amikor már a torkunkig ér az ár, akkor vesz erőt magán. Nem emlékszem arra ötvenhatban, hogy elhangzott volna: mi lesz, ha ...? Pedig ott volt a válasz. Mikor ártó kezek akarnak roppantani, akkor erős az életben maradás akarása. Legyen így még száz évekig és ezer évekig. (…) Öröm, büszkeség és fájdalom érzése keveredik bennem, amikor '56-ról esik szó.

*Általuk is látjuk, milyen kötelezettséget rónak arra, akik magyarnak születtek. A Jóisten áldja meg emlékük*et – fejezte be beszédét dr. Boross Péter.

Frissességet hozott az ünnepi megemlékezésben a Tébláb Művészeti Iskola Rezeda tánccsoportja, akiket Vörös Árpád táncpedagógus tanított be Küküllő menti táncokra. Ezt követően Faludi György: 56 Te csillag című versét, Kurucz Ádám színművésztől hallhattuk.

– *„A szabadság ott kezdődik, ahol megszűnik a félelem…”* – ezzel a Bibó István idézettel kezdte beszédét **dr. Latorcai Csaba** helyettes államtitkár, az ünnepség fő szónoka. – Majd így folytatta : *ez az idézet jól mutatja a magyarság ezeresztendős küzdelmének lényegét. Szabadságküzdelmeink – még ha csak átmeneti – sikere nagyban függött attól, hogy az éppen aktuális elnyomás által belénk plántált félelmeket le tudtuk-e győzni. Volt-e bátorságunk fellépni a félelemmel szemben, hogy megtapasztalhassuk a szabadság mámorító érzését. Még akkor is, ha mindannyiszor tudtuk azt, hogy a túlerővel szemben vajmi kevés esélyünk van. (…)*

Sztálin és Rákosi nevével fémjelzett rendszer –, ami a megfigyeléseken, a besúgóhálózatok működésén, az államvédelmi hatóságon, a különböző listákon alapult, ami egymással szembe fordított rokonokat, barátokat és szomszédokat, aminek következtében ember lett embernek a farkasa, – október 23-án, egyszerre megszűnt létezni.

A zsarnoki félelemmel szemben győzött a páratlan bátorság, a csendes beletörődés érzésével szemben a hit, a megosztással szemben a példátlan összefogás, amelynek erejét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a forradalmat csak a kádári árulás és a november 4-én segítségül hívott szovjet katonai túlerő tudta legyőzni. (…) De a magyarság ezer esztendős, szilárd alapokon álló építményét, amit hazaként értelmezünk és élünk meg nap, mint nap, bárhová is vessen bennünket a sors, még az sem tudta megtörni.

A továbbiakban dr. Latorcai Csaba utalt arra, hogy a

Nyugat – bár csodálta a forradalmat és szabadságharcot, de – feláldozta a reálpolitika oltárán. A magyarok szívéből viszont sem a megtorlás, sem a diktatúra nem tudta kitörölni emlékét és a hitet sem. Majd így folytatta:

Így születhetett meg nagyszüleink, szüleink és az önök harcából az immár több mint negyedszázada újra független, szabad, európai Magyarország. Mi, a fiatalabb nemzedékek tagjai, akik mindezt ajándékba kaptuk, úgy válhatunk méltó örököseivé elődeink küzdelmeinek, ha a jelen kihívásaira válaszul, bátran hangot adunk annak, mit gondolunk Európa és hazánk jövőjéről: egységesen és minél többen kiállunk szülőföldünkért és válaszolunk határozottan a jövőnket érintő kérdésekre.

Különösen fontos ez akkor, amikor napjainkban Európa nyugati fele az erőteljesen jelentkező értékválságra álszent, önsorsrontó válaszokat kíván adni – kívülről, gazdasági önérdek által vezérelten – ugyan úgy, mint a legújabb kori népvándorlás okozta kihívásokra is. Amikor tehát a jövőnkről döntünk, szem előtt kell tartanunk: Európa az európaiaké, Magyarország a magyaroké.

A helyettes államtitkár kihangsúlyozta, hogy Európa akkor lesz erős és akkor lesz képes visszanyerni önvédelmi reflexeit, ha jövőjét az egymással együttműködni kész, szuverén államok közösségére építi. Emlékeztetett arra, hogy mi, magyarok, tudjuk, milyen a túlerővel szemben a függetlenségért küzdeni. Forradalmaink, szabadságharcaink hőseinek példája áll előttünk.

– *Bátran merítsünk erőt ebből az örökségből* – mondotta – *őrizzük és adjuk tovább utódainknak, hogy legyen erőnk és hitünk kitartani és megmaradni, hirdetni a csodát úgy, ahogyan Márai Sándor hirdette Mennyből az angyal című versében:*

Mennyből az angyal – menj sietve
Az üszkös, fagyos Budapestre.
Oda, ahol az orosz tankok
Között hallgatnak a harangok.
Ahol nem csillog a karácsony.
Nincsen aranydió a fákon,
Nincs más, csak fagy, didergés, éhség.

Mondd el nekik, úgy, hogy megértsék.
Szólj hangosan az éjszakából:
Angyal, vigyél hírt a csodáról.

Dr. Latorcai Csaba ünnepi szónoklatát követően a Magyar Nemzeti Táncegyüttes tagjai léptek a színpadra. Magyarország egyik legnagyobb létszámú, hivatásos néptánc együttese az 1956-os események által ihletett fergeteges műsorukat mutatták be, amit szűnni nem akaró tapssal jutalmazott az értő közönség. Hiszen minden jelenlévő egykori harcos, hozzátartozó és tisztelőik nagyon is átérezték a művészeti vezető, Zsuráfszky Zoltán Kossuth-díjas táncművész, koreográfus, érdemes- és kiváló művész fő célját a nagyformátumú történelmi táncjátékkal.

A kitüntetések átadása előtt dr. Lomnici Zoltán, az Emberi Méltóság Tanácsának Elnöke, az 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetségének tiszteletbeli elnöke személyes hangvételű köszöntővel szólt hozzájuk:

Sokszor beszéltem már arról, – kezdte – *hogy mivel tartozunk az ötvenhatosoknak, az egész megnyomorított generációnak. 1703, 1848 és 1956 forradalmai és szabadságharcai azt mutatják, hogy a magyarság a szabadság nemzete. De most hadd mondjak el egy esetet röviden, ami velem esett meg. Pestszentlőrincen élek, évtizedek óta járok Varjú Imre atyához, sőt, a fiam is. Közel állok hozzá lélekben, de az ő '56-os történetét csak tavaly ismertem meg a gyémántmiséje alkalmából. Addig soha nem beszélt arról, hogy a forradalom esztendejében még papnövendék volt Pesten. Amikor kezdődött a tanév a szemináriumban, akkor egyhetes lelki gyakorlatot tartottak, és az éppen '56 októberében volt. Ők ott semmit nem hallottak, nem volt rádió, újság, csak egy hét csönd, és csupán az elöljárók beszélhettek. Hallották ugyan, hogy az egyetemi templom mellett lövöldöznek, de úgy gondolták, biztosan katonák gyakorlatoznak.*

November 4.-e vasárnap reggel volt, amikor az egyetemi templomban hét órakor misézni akart, ő volt beosztva. Igen ám, de látta az ablakból, hogy jött valaki, igyekezett a Kecskeméti utcába, át akart menni, de az úttest közepén lelőtték!

Úgy, ahogy volt, reverendában lement, és akkor vette észre, hogy a Kálvin téren tankok állnak. Megtámadtak bennünket. Fogta az oltári szentséget, ballonkabátot vett, és elment abba a Bakáts téri kórházba, ahol egész héten betegeknél volt.

A Kálvin téren a szovjet katonák mindenkit lelőttek, aki mozgott, és ő ott ment a tanktól öt méterre, s rájuk nézett. Golyószóróval kísérték ugyan, de talán a reverendát ők is tiszteltek, nem bántották, mehetett a Bakáts térre.

Dr. Lomnici Zoltán nemcsak e történetet osztotta meg a jelenlévőkkel, hanem azt a gondolatát is, hogy mennyien lehetnek még olyan ötvenhatosok, akik eddig soha nem beszéltek cselekedeteikről, mint Varjú atya. Fel kell őket kutatni, hogy minél többet tudjunk meg a forradalomról és a szabadságharcról.

A beszéd után a kitüntetéseket dr. Lomnici Zoltán és dr. Sántha Gábor adták át:

Az 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetsége a hazaszeretetéért, példamutató nemzeti elkötelezettségéért, és 1956 eszméjének őrzéséért, ápolásáért az '56-os Hűség a Hazához Érdemkereszt kitüntetést adományozta:

Békési Kocsor Irén előadóművésznek, **Drubitsné Oláh Irmának,** Világszövetségünk elnökségi tagjának; **Fehdenfeld-Horváth Ágnesnek,** a Magyar Tartalékosok Szövetsége civil-polgári kapcsolatok felelősének; **Héregi Kálmánnak,** a Komárom-Esztergom megyei szervezet alapítójának; **Kiss István Béla** újságírónak, Világszövetségünk tagjának;

Kövessy Róbert filmrendezőnek; **Pfaff Lászlónak** és **Pfaff Lászlónénak,** Világszövetségünk tagjainak; **Tamás János** 1980-as politikai elítéltnek, Világszövetségünk tagjának; **vitéz Kovács Lászlónak** és **vitéz Németh Zsoltnak**, a Dr Sánta Gábor elnök köszönti a megemlékezőket Honvéd és Huszár Hagyományőrző Egyesület tagjainak.

'56 -os Hűség a Hazához Érdemrend Nagykereszt kitüntetést adományozta, **Bauer Ferenc** önkormányzati képviselőnek; **Guba László** századosnak; **Széles Ernő** nyá. dandártábornoknak, a Magyar Tartalékosok Szövetsége elnökének; **Szügyi Istvánnak**, az 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetség budai elnökének; **Tóth Kálmán** frakcióvezetőnek.

'56-os Hűség a Hazához Ezüst fokozatú Lovagkereszt kitüntetést kapott: Dr. Szieberth István, az 1956 Emlékére Alapítvány alapító elnöke; **Szűcs Béla Albert**, Petőfi díjas újságíró, az 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világ-szövetsége Komárom-Eszteregom megyei Szervezet elnöke.

'56-os Hűség a Hazához Arany fokozatú Lovagkereszt kitüntetést kapott, **Professor Emeritus Dr. Sámsondi Kiss György**, a műszaki tudományok kandidátusa, ötvenhatos szabadságharcos.

A kitüntetések átadása a Tungsram Kodály Zoltán Férfikar előadása következett, Pálinkás Péter művészeti vezető irányításával.

Dr. Petrasovits Anna, Világszövetségünk alelnöke – aki a rendezvényt levezette – kérésére, befejezésképpen, a jelenlévők elénekelték a Szózatot és a Székely Himnuszt.

VA

●●●

VÁNDORLÓ KIÁLLÍTÓ

Schrötter Tibor, az 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetségének alelnöke, vándorló kiállítóként, a 60. évforduló után is tovább járja az országot, hogy személyes sorsával adjon hiteles képet a Rákosi-Kádár diktatúrákról - kihelyezett történelemórákon. Viszi magával az általa gyűjtött '56-os relikviákat és dokumentumokat, amiket 25 tablón mutat be mindenütt, ahová meghívást kap. Az elmúlt hónapokban járt Dunakeszin, Pakson, Tamásiban, a margitszigeti fesztiválon, Tabon – itt négy helyen tartott előadást.

2017. november 6-án a Zichy Mihály Kulturális Központban

FŐ SZÓLAMA VÁLLALHATÓ MA IS ÉBREDJEN ÖNTUDATÁRA ÉS ÖNMAGA EREJÉRE

Harminc esztendeje annak, hogy „A magyarság esélyei” címmel meghirdetett találkozón, Lakiteleken, 181-en gyűltek össze – főként értelmiségiek. Olyan személyiségek, írók, költők, politikával foglalkozók, akiknek neve ma már fogalom. Éveken – netán – évtizedeken át felhalmozódott szellemi-lelki energia szabadulhatott fel akkor, ott. Sokféleképpen gondolkodtak és fogalmaztak, mégsem hangzott el egyetlen fölösleges szó sem. Bíró Zoltán irodalomtörténész igencsak kemény mondattal indította felszólalását: „A magyar társadalom veszélyes, nyugtalanító jelensége ma: feltűnő szervezetlensége”.

– Ez a tömör összegzés az akkori magyar irodalom ismeretéből születhetett meg?

Harminc évvel ezelőtt, azaz a Kádár-rendszer utolsó éveiben nyitott kérdés volt még, hogy miként alakul annak a rendszernek a sorsa, és rendszerváltó törekvésünk sikerrel járhat-e – mondja Bíró Zoltán, az irodalomtudományok kandidátusa, a Rendszerváltás Történetét Kutató Intézet és Archívum főigazgatója. – Én úgy készültem a lakiteleki találkozóra felszólalásommal, hogy abban hangsúlyosan figyelmeztessek a magyar társadalom megszervezésének a szükségességére. Már csak azért is, mert épülhessen. Erjedést és reményt jelentettek a megszerveződés dolgában elsősorban a XIX. század első felének reformtörekvései, a reformországgyűlések és a vármegyék mozgolódásai. A bécsi kamarilla és titkosszolgálata azonban igen kiterjedt, szervezett erő volt, ezzel szemben a magyarságnak több évszázada nem lehetett gyakorlata ebben, holott mindenkor egyik legfontosabb feltétele az ellenállásnak az, hogy a nemzeti erők képesek-e megszerveződni és így megmozdítani a társadalmat. Számomra a magyar irodalom története éppen azt sugallta, hogy a nemzet függetlenségi törekvéseinek a kibontakozásához nem

1987-től visszatekintve azt láttam, hogy a magyarság egyik legnagyobb szeren-csétlensége éppen az volt, hogy elsősorban írókra hárult minden abból, ami nélkülöz-hetetlen a nemzet, a magyar társadalom számára a megmaradáshoz. Nálunk az irodalomban sűrűsödött meg a filozófia, a politika, az életben maradáshoz szükséges megújulás és megtartás minden ideológiai és politikai-szellemi alapja. A ránk telepedő impériumok azonban igen hatékonyan lehetetlenítették el, hogy ezekre az alapokra szervezett cselekvés elég a mégoly magas színvonalú és elkötelezett irodalom. Kellenek a politikai-közéleti cselekvésre kész alkalmas emberek és közösségek. Mivel az 1945. után ránk erőltetett rendszer is – ahogy gyakran emlegetjük – hódoltsági korszak volt, a szovjet impérium felügyeletével, természetéből következett, hogy erőszak-szervezeteinek gondos működtetésével akadályozza ellenálló szervezetek létrejöttét, a társadalom önszerveződését, a nemzeti ellenállás csíráinak kibontakozását.

Kérdésére válaszolva tehát azt mond-hatom, hogy főként a XIX. és a XX. század irodalma maga is bőséges tanulsággal szolgált – a magyar politikatörténettel együtt – ahhoz, hogy fontosnak tartsam mondandóm középpontjába helyezni a megszerveződés sürgető igényét.

– Még fokozni tudta bevezető mondatát: lopa-kodó-lappangó folyamatról szólt, ami a sorvadáshoz vezet. Hogy értette ezt pontosan?

A társadalom, a nemzet immunrendszerének, védekező képességének a „sorvadásához" leginkább a tartós tehetetlenségérzet járul hozzá. Minél hosszabban béklyózza folytonosan ez a közérzet a nemzetet, annál nagyobb a veszélye annak, hogy a bénultság, a cselekvésképtelenség eluralkodjon a társadalmon és leszokjon az önállóságról, az önálló döntés és cselekvés kiküzdéséről. A lakiteleki kezdeményezésnek éppen ez volt a lényege. A célunk ugyanis akkor nem volt, nem lehetett több, mint elindítani egy ellenkező folyamatot: öntudatára és önmaga erejére ébreszteni a magyarságot, hogy merjen legalább önállóan gondolkodni és megszólalni a maga érdekei és igényei szerint. Ösztönző példát találhatunk azért bőven korábbi századokban, történelmünk kiemelkedő személyeinek munkásságában és elődeink szabadságküzdelmeiben.

Ám élénken élt még az emberekben 1956 emléke, a beözönlő szovjet tankok félelmetes áradata, majd pedig a szabadság leverése utáni megtorlások évei, s mindez a bénultságot növelte. Hatottak ugyanakkor az emberekre a kádári – úgynevezett – konszolidáció bizonyos eredményei is: a létfeltételek lassú javulása vagy az összehasonlítás például az NDK és néhány más lágerbeli ország közállapotaival, hogy tudniillik ami nálunk van, az még mindig jobb vagy kevésbé rossz, mint több más szocialista országban. Egyszóval, korántsem volt „forradalmi" helyzet az országban, bár az emberek többsége változást akart, de semmi esetre sem barikádokat, utcai harcot, vérontást. Úgy kellett tehát politizálnunk, úgy kellett alakítani a lakiteleki találkozás eseményeit is, hogy majd lépésről-lépésre eljussunk a rendszer megváltoztatásáig, de ne tegyünk olyan lépéseket, amelyek a még regnáló és kiszámíthatatlan hatalmat erőszakos cselekedetekre késztetik, vagy arra ürügyet szolgáltatnak.

– Határozottan javasolta egy olyasfajta fórum létrehozását, ami minden tiszta szándékú magyar demokratának párbeszéd és együttműködés lehetőségét nyújtja.

Valóban, az előzetes megbeszéléseink során rám hárult az a feladat, hogy megfelelő időpontban bejelentsem egy fórum – egy magyar demokrata fórum – létrehozásának a szándékát. Ez a fórum tervünk szerint is – majd a valóságban is – folyamatosan működő fórum lenne, melyben már a szervezetté válás eltökélt szándéka is benne volt. A bejelentéskor ezt még nem nevesítettük, de a találkozó végén már azon a néven emlegettük, amelyet azután megszűnéséig viselt ez a szervezet, akkor is, amikor párttá alakítottuk.

Követték is ezt a nyolcvanhetes szeptemberi találkozót a Jurta Színházbeli nagy fórumok. Elemzésekkel, jól előkészített javaslatokkal vettük sorra ezeken a fórumokon a leginkább égető nemzeti és társadalmi kérdéseket: a trianoni döntésekkel elszakított magyarság ügyét, a demokratikus politikai rendszer megalapozásának a feltételeit és a nyilvánosság szerkezetének átalakítását a sajtószabadság követelményei szerint. Nyolcvannyolc szeptemberében pedig megtartottuk a második Lakiteleki Találkozót. Itt elfogadtuk az MDF Alapítólevelét és Alapszabályzatát. Megtörtént a szervezetté alakítás és beindult a tagság szervezése.

– Harmadmagával – Csurka Istvánnal és Für Lajossal közösen már 1987-ben megszerkesztették a találkozó jegyzőkönyvét, ám a cenzúra éber volt, és nem tudták kiadni. Erre 2011-ben kerülhetett sor. Mit érzett, amikor újra olvasták az akkori feljegyzéseket?

A cenzúra csakugyan működött még akkor, de végül sikerült Csurka Istvánnal és Für Lajossal együtt elérnünk, hogy ugyan még kezdetleges formában, de megjelentessük a jegyzőkönyvet, az Antológia Kiadó gondozásában többször megjelent a Lakiteleki Tanácskozás óta, és el is fogyott. Később rendeztük hiteles és végleges formába. Ez a 2011-es kiadás. Újra olvasva, ennyi idő távolából még nyilvánvalóbb a közel kétszáz résztvevő nézeteinek sokfélesége. A harminc esztendő sokat koptatott az ott elhangzott mondatokon és helyenként a felszólalók bizonyos stílusjegyei is furcsák kissé ma már. Ám a tanácskozás fő szólama és az előadások többsége ma is vállalható gondolatokat tartalmaz.

– Ha újfent belelapoz a kötetbe, mi jut ma eszébe? Hol tartunk az Ön beszédindító gondolatához képest?

Erre a kérdésre nem tudok egyszerűen és egyértelműen válaszolni. Azzal ugyanis, hogy ma már jogi értelemben igazán könnyű szerveződni, különféle egyesületeket, társulásokat, vállalkozásokat vagy éppen pártokat alapítani, nem oldódott meg feltétlenül a magyarság önszervező erejének a gondja. A már-már fékezhetetlen elpártosodás például újfajta ellentéteket, szakadásokat, elkülönüléseket szült, és sajnos nemcsak az anyaországban, hanem a kisebbségi sorba került magyarság köreiben is. Ahol pedig különösen kellene az összetartás, az együttes erő a megmaradás feltételeinek kiharcolása érdekében. De itthon is okoz elég gondot a pártricsaj, az alkalmatlan emberek erőszakos hatalomra törése, a sok handabandázás, megalapozatlan ígérgetés, és így tovább. Az viszont mégiscsak jó ebben a ricsajban, hogy akár kormányzati támogatással, akár anélkül, lassan hozzászoknak az emberek ahhoz, hogy a közügyekben – így vagy úgy, de – részt vegyenek.

Vennes Aranka

„Dokumentumok a Magyar Demokrata Fórum korai történetéből" címmel most jelent meg két történész: Riba András, a Rendszerváltás Történetét Kutató Intézet és Archívum osztályvezetője és Szekér Nóra könyve. Olvasónapló rovatunkban részletesebb ismertetéssel szolgálunk a Lámpás 24-dik oldalán.

A FEKETÉBEN FÖLZOKOGÓ VERS

Nagy László a Veszprém megyei Felsőiszkázon született 1925-ben. Festőnek készült. 1935 augusztusában csontvelőgyulladás támadta meg a lábát, többször műtötték, közben idegek sérültek meg, így élete végéig járógép használatára kényszerült. Pápán járt polgári iskolába, s a Pápai Református Kollégium kereskedelmi középiskolájában érettségizett 1945-ben. Az Iparművészeti Főiskolán, grafikus szakon folytatta tanulmányait. Két év múlva átjelentkezett a Képzőművészeti Főiskola rajz szakára. Ekkor jelentek meg első versei. 1948 nyarán eldöntötte, hogy költő lesz, s ősszel a Pázmány Péter Tudományegyetem bölcsészkarára iratkozott be magyar–szociológia–filozófia szakra, majd fél év után áttért az orosz szakra, hogy Szergej Jeszenyint fordíthasson. 1949 őszétől 1951 nyaráig közel két évet töltött Bulgáriában, ösztöndíjasként, s később is gyakran visszajárt. 1952-ben házasságot kötött Szécsi Margit költőnővel. 1953-ban született meg András fiuk. 1953 augusztusától 1957 februárjáig a Kisdobos szerkesztője, majd főszerkesztője volt, majd évekig műfordításból élt. 1959-től haláláig az Élet és Irodalom képszerkesztője lett, később főmunkatársa volt. 1966-ban Kossuth-díjat kapott. Az 1960-as években néhány verseskötetéhez készített illusztrációkat. 1978. január 29-én, influenzából lábadozva részt vett felesége szerzői estjén. Másnap reggel hunyt el, szívinfarktusban.
1975 februárjától vezetett naplóját 1994-ben adták ki Krónika töredékek címmel. Ebből is tudjuk, hogy az 1956-os forradalom leverése mélyen megrendítette. Ekkor születtek például a Karácsony, fekete glória; Kitűnik származásom, Falak négyszögében című költeményei. Az Elhúllt bolondok című versét özvegye, Szécsi Margit olvasta föl a lakiteleki találkozón, 1987-ben, mint mondotta: „Legyen itt Nagy László is”.

Elhúllt bolondok nyomán

Dehogy merevít meg delelés
még romlatlan madár a májam
gyöngy még bennem az elrendelés
hogy a bolondok útját járjam
amíg a vérem kereke jár
a szél amíg számat csiszolja
lesz a veszett ügynek bolondja
békákkal tűzdelt kalap alatt
lesz a májusért fölkelt beszéd
ha napozik a bírói szék
s négy lába négy szál százszorszépen
s hollók ha babarózsák szemét
kiszedik szólva hogy jómadár
egy se marad étlen se tétlen
ha tüntetve hogy éljen a rák
harsog a köpenyhad fehéren
fölzokog a vers feketében
kidadogja ki van veszélyben
ha naparanyból annyi karát
vész el a fények vesztőhelyén
ha nyög a remény ha a zászló
a veszejtők lábain kapca
vonszolódik titkon a sárig
s tulipánfák tornyát legázló
rühes apokalipszis-kanca
rablónak ha szivárványt sárlik
lesz a veszett ügynek bolondja
világra a gondot kibontja
lesz idő ami sose felejt
mert kéz is lesz hogy írjon röhejt
s kínt az országos panaszkönyvbe –
száll csuklómra csillagok örve
kiszakad a fohász az árva
hogy egy bolond százat csinálna
a száz pedig milliomot

Nagy László (1971 április)

KÉT HATALMAS POFON – KÁVÉ ÉS SÜTEMÉNY

MEGTETTE VOLNA MÉG EGYSZER

„Tankokon nyargaló hős szovjet vitézek,
dicső úttörői ők a magyar hazának.
Elismerjük, hogy igaz hősök vagytok,
fegyvertelen népre tankokkal rohantok,
szép Budapestünket romokba döntitek.
Könyékig turkáltok a szent magyar vérben,
özvegyek és árvák tengernyi könnyűiben.”

Micsoda bátorság vagy megszállottság kellett ahhoz, hogy valaki-valakik ilyen sorokat leírjanak 1956 novemberében? És ne csak leírják, hanem terjesszék is! Meglehet, akkor még nem koptatták ennyit azt a gyönyörűséges fogalmat, hogy haza-szeretet; ám úgy, egyben kimondva, mint manapság. Inkább megélték és tették, forradalmi hevülettel. Mint azok a fiatal nők, akiknek egyike az akkor még huszonhárom esztendős Walóczky Erzsébet volt, aki később Szűcs Béla Albert, Petőfi-díjas újságíró felesége lett. Ácson, szépen gondozott kertben álló, barátságos házukban idézzük fel a múltat:

A Komáromi Lenfonó gyárban dolgoztam, mint könyvelő. – emlékszik vissza a törékeny asszony – Ott volt két barátnőm, akik közvetlen munkatársaim voltak: Aranyosi Elza és Czidlina Béláné.

Ők gépelték a röplapokat. Megkértek engem is arra, hogy segítsek a gépelésben és a sokszorosításban. Több százat készítettünk. Horváth László szintén a gyárban dolgozott, vele közösen írtuk ezt a verset, amit ugyancsak sokszorosítottunk. Barátnőim nem tudtak arról, hogy én a munkaidő végén, elvettem a röplapokból húsz-harminc darabot, és amikor jöttem hazafelé, Ácsra, már Komáromban elkezdtem kiszórni azokat a vonat ablakán. Később persze megtudták, mert elmondtam nekik.

Igen ám, de szovjet katonák találtak néhányat ezekből a lapokból, és leadták a járási pártbizottságon, Komáromban, valamint bevitték a tanácsházára, az úgynevezett Nadi néninek, akinek Varga Imréné volt a rendes neve. Ők akkor elkezdtek kutakodni, kiktől eredhetnek ezek?

– Hogyan bukkantak a nyomukra?

Az én nyomomra könnyen rábukkantak, mert hiszen a vonatablakban bárki láthatott, s azt is, mit csinálok. Volt egy barátnőm, aki nem a Lenfonóban dolgozott, ő is észrevette ezt, aztán elmondta ennek-annak. Horváth Lászlót és társaságát elkezdték figyelni, majd utána lecsaptak ránk, s tizenegyünket tartóztattak le, 1957-ben. Munkahelyemet azonnal megszüntették, a fizetésem háromnegyed részét elvették. Én közel három hetet töltöttem előzetesben, Komáromban, a járási bíróság börtönében, amíg a kivizsgálás megkezdődött. A megaláztatásokról, fizikai fenyítésekről nem szeretnék beszélni. Amikor kihallgatásra vittek, az az ávós parancsnok, aki vallatott, két hatalmas pofont adott, amiktől leestem a székről. Ekkor váratlanul jött egy telefon a parancsnoknak, hogy azonnal menjen Mosonmagyaróvárra. Mint később megtudtam: a sortűz miatt.

Amikor az őr visszavitt a zárkába, azt mondta nekem: „Aranyoskám, örüljön, hogy ezt az állatot elhelyezték innét, mert ha nem helyezik el, magát agyon is csapja”.

Hogy miként folytak a bírósági tárgyalások velünk szemben, azt el lehet képzelni, hiszen hasonló volt a módszer mindenhol. A mi ügyünket Dr. Kahler Frigyes jogtudós, a Történelmi Tényfeltáró Bizottság elnökeként kutatta és 1993-ban jelentette meg Sortüzek – 1956 című kétkötetes könyvében. Sorsunkat megörökítette Dr. Fejér Dénes-Vasvári Vilmos: Szabadságharcunk a bolsevizmus ellen című könyvükben. A népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló mozgalomban való tevékeny részvétellel elkövetett és más bűntett miatt 1958. február 5.-én a komáromi járásbíróságon hirdettek ítéletet ellenünk. Horváth Lászlóra* 10 évet szabtak ki, mivel ő volt ennek a csoportnak a vezetője, amiből 6 évet leült. Én a IX. rendű vádlott voltam. Engem hat hónap börtönre ítéltek és 500 forint részvagyon elkobzásra, valamint 1080 forint „védelmünkkel” kapcsolatban felmerült bűnügyi költség megfizetésére az állam részére. Másodfokon azonban felfüggesztették három évre a börtönbüntetésem, feltételesen.

– Hogyan folytatódott az élete ezek után?

** A vádirat 1957. október 23-án kelt! A B.614/1957/19. számú ügyben perbe fogott személyek: Horváth László I. rendű vádlott, Czidlina Béla II., Duliskovich Sándor III., Erdélyi László IV., Keszegh Zoltán V., Mohácsy Gyula VI., Vizer Béla VII., Ürge Ferenc VIII., Walóczky Erzsébet IX., Aranyosi Erzsébet X., ifj. Czidlina Béláné XI. rendű vádlottak voltak. Dr. Lovász János volt a járásbíróság vezetője, a tanács elnöke és dr. Kiss Ernő a járási ügyész, Mátai Tibor jogvégzettség nélküli megyei ügyész.*

Engem akkoriban, nagyon letört ez a dolog, borzasztó szomorúságot okozott, ami velem történt hosszú ideig még beteg is voltam. Mert valahogy az volt bennem, hogy hát én magyar vagyok! Miért baj az, hogy nekem nem tetszenek az oroszok, meg hasonló?! Nagyon féltett a családom, nagyon sajnáltak, óvtak engem, a nagymamám különösen. Szóval belül rágtak és lelkileg tettek tönkre ezek a dolgok. Édesanyámmal tudtam erről beszélgetni, dehát segíteni, ő sem tudott.

Apám kicsi koromban elhagyott bennünket, édesanyám egyedül maradt, engem a nagyszüleim neveltek, egyszóval nehéz életem volt. Bizonyos idő után rendbe jöttem, elhelyezkedtem a cukorgyárban, itt Ácson. Azonban csak két hónapig dolgozhattam, mert Tóth Istvánnak, az ottani párttitkárnak félre kellett állítania engemet, de megtett annyit, hogy személyesen mondta el: az a járási pártbizottság utasítása, itt nem dolgozhatok. Ez több helyen is előfordult, mert mindenhová elért a Komáromi Járási Pártbizottság titkára, Horváth István párttitkár keze. Mindenhonnan elutasítottak. Kirúgtak, megaláztak, mindenhol megvetésben volt részem.

– Akkor mégis, miként tudott újra talpra állni?

Azt, hogy az életem folyása végülis egyenesbe jutott, a férjhezmenetelemnek köszönhetem. A férjem, Szűcs Béla Albert futballista volt, amikor Ácsra utazott, megláttuk egymást a vonaton, és hogy úgy mondjam, „szemeztünk". Mosolyogtam, ő visszamosolyogott. Így ismerkedtünk meg. Amikor legelőször hazakísért, azt mondta nekem: Te leszel a feleségem! És 1958. november 22.-én házasodtunk össze. Jövőre leszünk 60 éves házasok!

Mivel a férjem sportolt, ennek révén tudott segíteni, hogy munkához jussak. Madarász Lajos bácsi, az ácsi tsz-elnök nagyon jól ismerte a férjemet, és felkarolt engem. Az is sokat jelentett, hogy Ácson mindenki ismert és becsült minket, s hát szerencsém is volt.

Walóczky Erzsébet húszévesen

– De 1972-ben jött egy fekete autó…

… megint elvittek, csak ideálltak az autóval a házunk elé. A férjemet sem értesíthettem. Ő kutakodni kezdett, így tudta meg, hogy Tatabányára szállítottak, a rendőrkapitányságra. Be is engedték hozzám, sőt ott bent, az asztal túloldalán, az a Csillag őrnagy ült, aki Nagykanizsán, az ávósok parancsnoka volt annakidején, akit ő megismert! El is mondta neki. A férjem tényleges katonaidejét töltötte akkor. Egységét Budapestre vitték volna, csak nem adtak nekik szerelvényt a vasutasok, mert sztrájkba léptek, hál' Istennek! És ezért irányították őket Nagykanizsára, ahol ez a Csillag ávós őrnagy volt. Elmondta azt is, hogy az Üveges őrnagy volt akkor Nagykanizsán a tüzérség parancsnoka. A Gugolya őrnagy pedig az ő páncélos parancsnoka. Erre a Csillag nem szólt egy szót sem. A férjem nagyon kikelt magából, mondta, hogy ő a forradalom alatt katona volt, és ha akarta volna, még harckocsival is átmehetett volna a határon! A Csillag ezután is hallgatott.

Lehet, hogy akkor megnyomott egy gombot, mert váratlanul bejött egy csinosan öltözött úriember-forma, meghívott bennünket egy kávéra, egy süteményre, beszélgetni kezdtünk, és aztán így engedtek el…

De én annyira összeroppantam lelkileg-idegileg, hogy kezelésekre hordott a klinikára, még Németországba is kivitt orvosi kezelése. Mindkettőnknek borzasztó volt az az egy-másfél év, velem együtt kínlódott! Később is sokat betegeskedtem, többször voltam még súlyos

állapotban… Igen sok szenvedést mért ránk az Úr!

– Még most is szereti a verseket?

Mindig nagyon szerettem a verseket, írtam később is. És énekelni is nagyon szerettem, többször hívtak ide-oda fellépni. Sok szép hazafias dalt ismerek, és ma is szívesen énekelek.

– Október 23.-a körül milyen emlékek jönnek elő a forradalmi időkből?

A forradalom és szabadságharc része mindenapjainknak! A férjemnek kisszobányi irodalma, dokumentumai, tárgyi emlékei vannak 1956-ról. Több könyvet is írt róla, a mi tevékenységünket A magyar október és következményei című kötetben dolgozta fel, ez 2010-ben jelent meg. De október 23.-a környékén azokat a forradalmi napokat gyakrabban idézem fel. És sokszor eszembe jut az ítélethirdetés, amikor az Esztergom Megyei Bíróság elnöke feltette azt a kérdést, hogy megtenné-e még egyszer, amiért itt áll a bíróság előtt? Én azt feleltem: Igen, megtenném. A bíró megkérdezte, hogy miért. Azt feleltem: mert magyar vagyok. Ma is ehhez tartom magam.

Vennes Aranka

NEM KÉRT KEGYELMET
DR. DONÁTH GYÖRGY SZOBRA A KISFOGHÁZBAN

Donáth György halálának 70. évfordulójára emlékezve került sor szobrának felavatására a Kisfogházban, 2017. október 21.-én. Ott, ahol kivégezték 1947. október 23.-án. Dr. Boross Péter nyugalmazott miniszterelnök, a Szabadságharcosok Közalapítvány elnöke és Szakály Sándor a VERITAS Történetkutató Intézet főigazgatója avatta fel Kutas László, Wiesenthal-díjas szobrászművész alkotását.

Szakály Sándor álláspontja szerint 2016-ban, az eredetileg tervezett helyszínen, volt lakóhelyén, méltatlanul akadályozta meg a szoborállítást egy radikális csoport, amely olyan baloldali aktivistákból áll, akik minden és mindenki ellen tüntetnek, amit, illetve akit ők fasisztának, antiszemitának, rasszistának neveznek. Az ő figyelmükbe is ajánlja Kende Péter neves baloldali szociológusnak, politológusnak, a Magyar Tudományos Akadémia tagjának – aki 1947-ben a Szabad Nép kezdő újságírójaként tudósított a Donáth-perről – a Magyar Hírlapban húsz éve megjelent, Tisztelgés egy mártír előtt című írását. Ebben így fogalmazott: „A »horthysta« Donáth György az én sajátos, még nem egészen elrontott, de már erősen indoktrinált forradalmár-percepciómban pontosan azt a rettenthetetlen és ugyanakkor szellemileg magasan szárnyaló hőst jelenítette meg, akit én kommunista olvasmányaimból – mondjuk –

Dr. Donáth György emlékműve a Kisfogház udvarán

Dr. Donáth György útban a vesztőhelyre a Kisfogház udvarán

Dimitrov néven ismertem és csodáltam. A legnagyobb hatást az tette rám, hogy a per nyomasztó légkörében, ahol mindenki más szolga vagy megtört áldozat volt, Donáth, az elsőrendű és nyilvánvalóan eleve halálos ítélet elé néző vádlott, végig szabad emberként viselkedett, lelki függetlenségét egy percig fel nem adva (…) tántoríthatatlanul kitartva azon eszmék és elvek mellett, amelyek miatt egy műper fővádlottja lett."

Donáth György a Magyar Testvéri Közösség nevű szervezet egyik vezető személyisége volt – nem fajelméleti alapon politizált. Ezt nemcsak beszédeiből és a per vallomásaiból lehet tudni, hanem más dokumentumokból is. A tiltakozói nyilván azt sem tudják, hogy a közösség tajai között nemcsak tősgyökös magyarok voltak, hanem zsidó származású, az izraelita felekezethez tartozók is. Azt sem tudják, hogy a közösség tagjai szemben álltak a nácikkal és a nyilasokkal, számosan aktívan részt vettek az 1944. március 19.-e, illetve az október 16.-a után kibontakozó ellenállási mozgalomban. Donáth György emberi nagyságát mutatja, hogy tisztában volt azzal: halálra ítélik, mégis kijelentette, hogy nem fog sem fellebbezni, sem kegyelmet kérni, mert a népbíróságot is csak eszköznek látja az Úristen kezében.

A Kisfogház Emlékhelyen megtartott szoboravatás, bebizonyította a történelmi igazságot: az Istenéhez és népéhez mindhalálig hűséges Donáth György az első ártatlan áldozata volt az 1945 utáni kommunista terrornak. Ahogy akkor sem kért kegyelmet elítélőitől, biztos, hogy ma sem kérne.

Tehát megérdemli, hogy szobra legyen Budapesten!

Csigás Zoltán

EMLÉKPLAKETT VÁRNAI PÉTER ATYÁNAK MINDSZENTY-KONFERENCIA SZENTMIHÁLYON

A 10. születésnapját ünneplő Hittel a Nemzetért Alapítvány és a Rákosszentmihályi Főplébánia Szent Mihály Templom közös rendezésében 2017. október 29.-én került sor az immár hagyományos, Mindszenty József bíboros tiszteletére tartott konferenciára.
Hargitai György alapító, dr. Herman Edit elnökasszony és Petrovics Sándor idézték fel a „kis erős mag" igyekezetét, melynek eredményeként ma a templom előtt állhat Domonkos Béla alkotása, a hazaszeretet, az Istenhit, a magyarságszeretet kőbe formált alakja, Mindszenty József bíboros szobra.
A plébánia nagytermében megtartott konferencia nyitó előadásában Dr. Horváth Attila alkotmánybíró méltatta annak jelentőségét, hogy Szent István király keresztény államot alapított, ami egyszerre hozott változást anyagi, erkölcsi, hitéleti, szociális, államszervezési és jogi vonatkozásban; s hogy ezt a tényt 2010-ben Alaptörvényünkben is rögzítettük!
A nagyívű és gazdagon dokumentált előadás fő tanulsága az volt, hogy jól becsüljük meg és védjük meg kereszténységünket! Mert nekünk európaiaknak van mit veszítenünk!
Dr. Kratofil Ottóné Reményik Sándor: Ahogy lehet című megrázó versét szavalta el, melynek most is fülemben cseng a sora: *"Fegyvertelen a lelkünk lázadása…!"* Ezt követően került sor a díszoklevelek átadására.
Az est második részében dr. Krajsovszky Gábor docens arra hívott fel bennünket, hogy a 2022-es Eucharisztikus Világkonferencia szellemi előkészületeiben mindannyiónknak teljes szívvel kell részt vennünk, felidézve az Anyaszentegyház megpróbáltatásait, a kommunista diktatúra, majd a békepapság idején, mártírjaink életútjának tanulságait feldolgozva és életünkbe beépítve. Így, például ma már végre méltóképpen emlékezünk az Oltáriszentség vértanújára, Brenner Jánosra!
Mindszenty bíboros szellemi végrendeletével arra figyelmeztette a mai katolikusokat, hogy hitszegéseinkkel, közönyösségünkkel, Isten akarata alól való kibújásainkkal mi magunk is okozói lehetünk az Európa-szerte tapasztalható szellemi-erkölcsi eróziónak. Ez az, amit ma „halálosan" komolyan kell vennünk! Bíboros úr tudta, hogy az erkölcsi szilárdsággal vitt ügy, ha el is bukik, később még újabb generációk számára fontos és megvalósítható lesz!
Rámutatott arra, hogy a modern tömegsajtó zöme brutálisan vallásellenes, s ez a harcos ateista sajtó üressé teheti templomainkat. *„Az a kéz, amely a hittantermek ajtaját szűkre nyitja, tágra nyitja majd a börtönök kapuit"* – idézte fel Mindszenty bíboros gondolatait Dr. Krajsovszky Gábor, s hangsúlyozta: A kesztyűt fel kell venni minden módon, például népmissziós munkával, konferenciák szervezésével, keresztény sajtóval!
Saját kutatásai alapján értékes részletekkel gazdagította Mindszenty képünket, így például a bíboros úrra ráállított Samson Frank álnevű ügynök tevékenységének felvillantásával. VI. Pál pápa végül megfosztotta Mindszentyt érseki címétől, holott ilyet politikai rendelésre nem, csakis kánonjogi alapon lehet megtenni! Ez a botrányos tett akkor Magyarország, a magyar katolicizmus arcul ütése is volt.
A nagyhatású előadást követően Dr. Herman Edit elnök kihirdette: a Mindszenty Emlékplakettet 2017-ben Várnai Péter atya kapja, aki 1989-ig építészként dolgozott. Többek között az ő tervei alapján épült föl az Aquincum Hotel. Párhuzamos utakat járt be Szent Ferenccel, hiszen az assisi szent is előbb a Szent Damján templom újjáépítésén fáradozott, majd a lelkek megmentése lett élete célja. Azonban az építészmérnöki pálya után a papi hivatást választotta, és 36 évesen, 1994 júniusában, Esztergomban pappá szentelték. Szolgált Szentendrén káplánként, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem lelkészeként, ahol egyháztörténelmet is tanított. Volt a főegyházmegye ifjúsági referense, számos országos katolikus rendezvény szervezője, s tíz éven át az Árpád-házi Szent Margit templom plébánosa. Szerteágazó papi tevékenysége mellett a Mária Rádió műsorszerkesztője, kiállításokat, koncerteket, irodalmi esteket szervez, lelkiségi könyveket ír és saját grafikáiból országszerte több kiállítást rendezett, s három történelmi hangjáték kötődik nevéhez. 2011-ben Magyar Arany Érdemkeresztt el ismerték el lelkipásztori munkáját.

Dr. Petrasovits Anna
alelnök

A fotó a magyarkurir.hu weboldalról származik

KATONASÍROKAT KOSZORÚZTAK

Halottak napja alkalmából a Honvédelmi Minisztérium 2017. október 30-án, hétfőn, koszorúzó megemlékezéseket szervezett a hazánk földjén elesett magyar és más nemzetiségű katonák emlékére. A rendezvénysorozat keretében a katonai attasék részvételével megkoszorúzták a Rákoskeresztúri Új Köztemetőben a magyar katonákra emlékező „Imádkozó Katona" szobrát, majd az olasz, a lengyel, a török, a román és a szovjet katonai sírkertekben helyezték el az emlékezés virágait.
Délután a budaörsi amerikai emlékparkban és a német-magyar katonatemetőben, majd a solymári angolszász katonatemetőben emlékeztek az elesett katonákra. Este pedig a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum díszudvarán kegyeleti gyertyagyújtást tartottak.

●●●

"MÉG AZ ÉLETEM ÁRÁN IS... "

MALÉTER PÁLRA EMLÉKEZTEK TÖKÖLÖN

Szövetségünk alelnöke Csigás Zoltán megkoszorúzta a tököli kopjafát

A kopjafa több mint két évtizede, 1989 óta áll a tököli repülőtér - az 1956-os szovjet katonai főhadiszállás - előtt. Hirdeti Maléter Pál vezérezredes, az 1956-os forradalom és szabadságharc honvédelmi miniszterének emlékét. Malétert és a magyar vezérkart a szovjetek Tökölre hívták, ahol foglyul ejtették a forradalom teljes katonai vezetését. A honvédelmi miniszter tisztában volt a találkozó kockázatával, azonban inkább vállalta a veszélyt, mintsem azt, hogy a Szovjetunió később Magyarországot vádolja a tárgyalások megszakításával. Azt mondta: „Tökölre kell mennem, még az életem árán is!"
Honvédelmi Minisztérium, valamint a város önkormányzata által közösen szervezett megemlékezésen 2017.november 3-án Hoffmann Pál, Tököl polgármestere és Baráth Ernő dandártábornok, a Magyar Honvédség vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár parancsnoka mondott beszédet.
Koszorúzáson Világszövetségünk nevében, Csigás Zoltán alelnök koszorúzott a kopjafánál.

IGAZ TÖRTÉNET ÉS MESE-AJÁNDÉK KRAKKÓBÓL A LENGYELEKKEL

2017. november 10-12.-e között a Civil Összefogás Fórum és a Civil Összefogás Közhasznú Alapítvány szervezésében hazánkból közel háromszázan utaztak a Krakkóba, hogy részt vegyenek Lengyelország Függetlenségi Ünnepén. 1918. november 11.-ét megelőzően osztrák, orosz és porosz megosztottságban éltek, de 123 éves szünet után Lengyelország ismét független, szabad egységes ország lett, köztársasági elnöke pedig Jozef Pilsudski.

2017. november 11.-én délelőtt Krakkóban, a Wawel Székesegyháznál találkoztunk lengyel barátainkkal, és a Királyi útvonalon a Matejki térig vonultunk, hogy az Ismeretlen Katona sírjánál rójuk le tiszteletünket. A kormányzó Jog és Igazságosság (PiS) konzervatív vezető párt politikusai is részt vettek megemlékezéseken és szentmisén. A hagyományt megőrizve itt is jelen voltak a Civil Összefogás Fórum civil aktivistái, közöttük Világszövetségünk négy tagja: Nagy Judit, a számvizsgáló bizottság elnöke, Drubicsné Oláh Irma elnökségi tag, Csigás Zoltánné tag és jómagam. Felemelő és megható élményekben volt részünk, s mindezek mellett megismerhettünk egy régi krakkói legendát. Ezt most, mint mese-ajándékot, átnyújtjuk olvasóinknak.

„Polak, Węgier, dwa bratanki, i do szabli, i do szklanki."

EGYÜTT ÜNNEPELTÜNK

A Wawel sárkánya

Réges-régen, de tényleg nagyon régen, a Wisła folyó partján, a Wawel nevű domb aljában, egy kis faluban, kezdődött a történet. Ebben a kis faluban a lechek – vagyis a későbbi lengyel nemzet őseinek mondott, nyugati szláv törzshöz tartozó emberek – élték dolgos mindennapjaikat: szorgoskodtak a mezőn, halásztak, terelgették az állataikat, üzleteltek a szomszéd nemzetségekkel, na és persze főzték a vodkát.

Itt élt a fiatal Krakus avagy Krak herceg, aki már többször is bizonyította bölcsességét. A helyi városi legendák szerint a település melletti domb egyik barlangját, időtlen-idők óta, egy sárkány lakta. A gyíkszerű, rövid lábú, éles fűrészfarkú lény éjszakánként a falvakat járta, és a baromfiállományt, kerteket, földeket tönkretette. Krak elrendelte, hogy a barlang bejárata elé mindenki élelmet vigyen, ám ez is kevésnek bizonyult, és a sárkány tovább garázdálkodott a környéken. Végül egy leleményes cipészmester - Skuba Dratewka - egy birkabőrt kitömött szurokkal és kénnel, amit a sárkány megevett és szörnyű szomját oltva a Visztula folyóhoz ment, ahol olyan sokat ivott, hogy végezetül nagy robajjal szétrobbant. Krakus a lányát a cipészhez adta, aki éveken keresztül varrta a cipőket a sárkány bőréből.

Wawel sárkánya

Múlt és jövő

Mint minden mesének, ennek is van tanulsága. Mindig kell egy bölcs és bátor ember, aki megállítja a rombolást. Azonban manapság egy nem elég, sok követőre van szükség. Nézzük csak a mai időket. A magyar kormány által kezdeményezett, és kívülről-belülről sokat támadott nemzeti konzultáció fontos dolog, de csak akkor működhet, ha sokan csatlakoznak hozzá. Mert a migrációs válságot, mi magyarok, magunk, nem tudjuk megállítani. Mindenki ismeri a mondást: lengyel-magyar két jóbarát, együtt harcol, s issza borát. A két nemzet több évszázados barátsága a közös történelmi múltban gyökerezik, hiszen nemcsak közös határunk volt, hanem közös uralkodóink is voltak, és segítettük egymás függetlenségi harcait. Ketten most is erősíthetjük egymást, a kettő már több, de még nem elég ahhoz, hogy megállítsuk Brüsszelt, és megvédjük hazánkat, s megvédjük együtt a lengyel hont – és Európát a végső tragédiától. Találni kell ehhez még régi és új barátokat.

Csigás Zoltán
alelnök

Az Árpád-korig visszanyúló magyar-lengyel kötődés hagyományait elemzi Szalai Attila, a Rendszerváltás Történetét Kutató Intézet és Archívum külsős munkatársa a „Múltból jelen, a jelenből jövő" című, közelmúltan megjelent könyvében. Olvasónapló rovatunkban részletesebb ismertetéssel szolgálunk a Lámpás 24-dik oldalán.

Székesfehérvár

GULÁG…

AMIRŐL TILOS VOLT BESZÉLNI

E betűszó hallatán szörnyű időszak jut eszükbe azoknak, akiknek van ismeretük erről. Ártatlan emberek millióit hurcolták el, s politikai rabként szenvedtek végig legkevesebb nyolc évet szovjet kényszermunka-táborokban. Akadtak, akik leírták könyvekben. Mások elmondták történészeknek, akik filmre vették „élményeiket". Sokan nem élték túl ezt az embertelen bánásmódot és a kényszermunkát.

Sokan cxsak halloomásból ismerik ezt a tragikus történelmi tényt., Ám most itt az alkalom arra, hogy betekintést kapjanak a dokumentumokkal igazolt pokolvilágról. **Gulág Amiről tilos volt beszélni** - ezzel a címmel nyílt kiállítás Székesfehérváron, a Szabadművelődés Házában november 24.-én.

Különlegessége, hogy láthatóak a börtönőr, Baldajev őrnagy grafikáinak másolatai. Ő a kényszer munkatáborok életét rajzolta meg és látta el eredeti orosz nyelvű szöveggel. A titokban készített rajzok, csak azután kerülhettek nyilvánosságra, hogy világunk végre felszabadult. Magyar fordítással ellátott grafikák ismertté váltak a világhálón is. Sokkoló képek!

Politikai rab volt a *festő, Nyikolaj Getman*. Kiszabadulása után színes festményeken ábrázolta a láger életet és a munkát – de erről még a felesége sem tudott. Kapcsolatot teremtett az USA-ban élő Bien Györggyel, régi rabtársával. Nehéz körülmények között juttatták ki az eredeti képeket az Egyesült Államokba és ott mutatták be először a Kongresszusban. A képek később Magyarországra kerültek Szekeres Imre Gyulához, aki szintén rabtársa volt Bien Györgynek. Így most mi is megtekinthetjük a művészi értékű másolatokat. Nagy kincs!

A kiállítás dokumentumai közt találhatók könyvek címlapjai. Mellettük kimásolt szövegrészek. Hitelesek, mert mások is hasonló módon írták le ugyanazt az eseményt. Erdélyi és kárpátaljai kiadók könyvei szintén láthatók itt. Filmek, DVD-n és VHS-szalagon rögzített riportok is elérhetőek. A fontos adatokon kívül több helyszínen készült színes légi felvételek mutatják be az egykori táborok mai lepusztult állapotát. Rendhagyó része a bibliográfia: harminc oldalon kereshetjük és találhatjuk meg a túlélők könyveinek listáját és néhány neves kutató feldolgozott munkáit. Látványos, tartalmában hiteles gyűjtemények.

Székesfehérváron 2017 karácsonyáig lesz látható a tárlat.

Sinka Jenő

Szúnyog "büntetés" - Nyikolaj Getman

A kiállítás anyagát 15 db 1x1 méteres tablón helyezték el. Ezek könnyen szállíthatók, bárhol bemutathatók, előzetes egyeztetés után. A megnyitón fontos a rövid tárlatvezetés. Megtekintés után kérdések megválaszolására is lehetőség nyílik. Sinka Jenő mobil-elérhetősége: 06–30-33-71-609. E-mail címe: lyukaszaszlo@freemail.hu.

Pestszentlőrinc

MÉG KÉT NAPIG HARCOLTAK

A világ magyarsága 1956-os emlékezetének része a forradalom és a szabadságharc – mondotta a Magyarság Házának igazgatója, Csibi Krisztina Pestszentlőrincen, 2017. október 20.-án. A Béke téri kopjafánál megtartott megemlékezésen hangsúlyozta, nem szabad elfeledkezni például a forradalmi

előzményekben élen járó Szegedről vagy Debrecenről, ahol az első sortüzet adták le október 23-án. A legtöbb halálos áldozatot követelő más sortüzek is vidéken dördültek el: Mosonmagyaróváron és Salgótarjánban. A XVIII. kerület azért mondható fontos helyszínnek, mert. Lőrincen még november 6-án is állítottak fel ágyút, amivel két nappal később tankot lőttek ki – emlékeztetett a szónok.

Pénzes István és Szentiványi György megkoszorúzza az emlékművet

Az ünnepi beszédet követően koszorúkat helyeztek el a kopjafánál. Elsőként Ughy Attila polgármester, majd Lévai István Zoltán és Dömötör István alpolgármesterek, valamint Molnár Ildikó címzetes főjegyző. Koszorúval emlékezett a hősökre Kucsák László országgyűlési képviselő és több '56-os szervezet, köztük Világszövetségünk képviseletében Szentiványi György pesti elnök és Pénzes István.

KÉTEZER MÁRTÍRNEVE

Különös, kegyetlen játéka a sorsnak, hogy a nemzeti gyásznapon az életet éltetjük – mondotta a Hargita téren, november 4-én megtartott megemlékezésen Ughy Attila polgármester. – A Hargita téri emlékmű, a kőre felvésett több mint kétezer mártírnév ugyanis azokra a napokra emlékeztet bennünket, amikor a magyar nemzet jobban akart élni. Hogy ezért halni kellett, az a történelem legigazságtalanabb döntései közé tartozik. S hogy később a halálról hallgatni kellett, az a történelem legmocskosabb fejezete – hangsúlyozta a polgármester.

Kucsák László, a XVIII. kerület országgyűlési képviselője a világon páratlan szabadságharcnak nevezte az 1956-os fejleményeket. Megemlékezett a kerület legtragikusabb 1956-os eseményéről, ami a Fröhling-pékségnél történt. Legalább háromszázan álltak sorban kenyérért, amikor két szovjet tanklövedék becsapódása rázta meg a környéket. Az egyik a sorban állók mellett lévő villanypóznát találta el, és szörnyű pusztítást végzett. A repeszek 21 halálos áldozatot követeltek, és sokan megsérültek. A legfiatalabb áldozat tizenhárom, a legidősebb nyolcvanegy éves volt.

A megemlékezés zárásaként Fröhling-pékségnél meghaltak nevének elhangzása után egy-egy cipót helyeztek az emlékmű előtt elhelyezett kosárba.

A megemlékezés resztvevői is egy cipót kaptak, hogy ne felejtsék és emlékezzenek az 1956 novemberében a pékség előtt kenyérért sorban állókra, akik szovjet tank által leadott gyilkos sortüznek áldozatai lettek.

A Hargita téren Áder János köztársasági elnök képviseletében Nagy Bercel, a Köztársasági Elnöki Hivatal Társadalmi Kapcsolatok Igazgatóságának vezetője, Orbán Viktor miniszterelnök nevében Dömötör Csaba államtitkár, Kövér László az Országgyűlés elnöke, nevében Latorcai János alelnök helyezett el koszorút az emlékműnél. Koszorúval rótták le kegyeletüket Pestszentőrinc-Pestszentimre vezetői, pártok és civil szervezetek képviselői. Más 56-os szervezetekkel együtt, Világszövetségünk nevében Csigás Zoltán alelnök és Szentiványi György pesti elnök helyezte el a megemlékezés koszorúját.

NYÍREGYHÁZA

Tavalyi csoportos csatlakozásunk óta Világszövetségünk vezetői – dr. Sántha Gábor elnök és Csigás Zoltán alelnök – első alkalommal tettek látogatást nálunk, 2017. november 23-án. Nyíregyházai iroda-klub helyiségünkben megjelentek a helyi elnökség tagjai és „kettős tagságuk" folytán az irodatulajdonos, azaz a Nyugdíjas Polgári Egyesület itteni elnöksége és a csoportvezetők.

Az egésznapos programban együttes ülést tartottuk. Eszmecserénkben nemcsak tájékoztattuk egymást tevékenységünkről, terveinkről, hanem visszatekintettünk a volt TIB-es időszakra is. A forradalom és szabadságharc évfordulója alkalmából az 1956-os MSZVSZ elnökségének kitüntetéseit is átadták Világszövetségünk vezetői.

'56-os Hűség a Hazához Arany Fokozatú Lovagkeresztet kapott **Dr. Fazekas Árpád** főorvos.

'56-os Hűség a Hazához Érdemrend Nagykeresztet kapott **Bodnár József,** a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezet elnöke, nagytiszteletű **Bán István** református lelkész, posztumusz.

'56-os Hűség a Hazához Érdemkeresztet kapott **Waldinger Gyula,** Geszteréd és környéke szervezet elnöke, **Szabó József,** Geszteréd polgármestere, továbbá **Lukács Andrásné, Balogh Jánosné** és **Som Istvánné,** a Világszövetség tagjai.

A jóhangulatú, bajtársias programban déli vendéglátással egybekötött látogatást tettek vendégeink a helyi vezetők otthonában.

A rendezvényen Waldinger Gyula elszavalta saját versét, amelyben a Márciusban Újra Kezdjük mozgalomról emlékezik meg.

Bodnár József
megyei elnök

Dr. Fazekas Árpád '56-os Arany lovagkereszt kitüntettése

Waldinger Gyula

MÚK

Halkabban Gyula! Mondta anyám apámnak,
Még meghallja a gyerek!
Végül kivallatják „ezek”!
Nem volt még elég,
Hogy egy éjszaka alatt földönfutóvá tettek
Rákosiék?!
Aztán vért izzadva építhetted Inotát!
Ezért?
Nem érted ezt, mondta apám,
Más a szegénység, a jómód, gazdagság,
Sokkal több a lelki szabadság!
Recsegett a zavart Szabad Rádió
S én úgy tettem mintha aludnék,
Hisz gyermeknek lenni jó!
Lehettem lelkes úttörő (cserkész nem)!
És katonaként védtem,
S ha kell ma is megteszem,
Védem Magyar Nemzetem!
Mikor úgy gondoltam veszélyben van
Sohasem fogtam be a számat!
Így lesz, még mozdulni tudok!
Mert én '56-os szabadságszerető,
Márciusi Magyar Vagyok!

LEGYEN JELEN MINDEN FIATAL ELŐTT

•

PALLAVICINI-PÁLINKÁS ANTALRA EMLÉKEZTEK

Rétság nem felejt! – Ezzel a mondattal kezdte megemlékező beszédét Szűcs Béla Albert Komárom-Esztergom megyei elnök, azon az ünnepségen, amelyet 2017. december 10.-én, vasárnap rendeztek Rétságon, Pallavicini-Pálinkás Antal páncélos őrnagy kivégzésének évfordulóján. Felidézte személyes emlékét:

- Itt, a rétsági páncélos laktanyában mi, beosztott katonák példaképként emlegettük, tiszteltük és szeretettük. Ő ember, felsőbb parancsnok tudott lenni az embertelenségben. Katonai ismeretei, tudása sok esetben kisegítette tiszttársait, akiknél sajnos hiányként jelentkeztek a katonai szolgálati szabályzatban rögzítettek – tisztelet a kivételnek – nem csoda, mert pártmunkásként vonultak be a néphadseregbe. (…) Aki ismerte, az tudta, hogy Pálinkás Antal milyen tudással bír, és a ráháruló feladatokat milyen katonai hozzáértéssel, szorgalommal, lelkesen végzi. (…) Származása miatt kialakult körülötte egy olyan feszültség, amely súrolta az ő magasabb rendű katonai helyzetét. Tudtuk, hogy Garami Lajos alezredes iskolaparancsnok és Pálinkás őrnagy között igen nagy ellentét van. Mindez abból került felszínre, hogy ezredparancsnok bőrdíszműves volt, kádermunkás, pártkatona; katonai ismeretek nélkül delegált személy. Pálinkás sok tiszttársának nyújtott segítséget, és indította el a katonai pálya rögös útján. A Tatai Rákosi Mátyás Páncélos Tiszti Iskolából Rétságra került fiatal tisztek mindezt örömmel vették.

Utalt arra, hogy az a monumentális emlékmű-együttes hirdeti és hirdetni fogja az 1956-os forradalom és szabadságharc rétsági mártírjainak, hőseinek emlékét, akik magyar emberként azért küzdöttek, hogy végre legyen szabadság, és szűnjön meg a szovjet megszállásban gyötört magyar nemzet tönkretétele. Két történelmi személyiség, Pallavicini-Pálinkás Antal és Mindszenty József bíboros bronzba öntött alakja áll itt, hogy legyen jelen minden fiatal előtt példaként.

- Az emlékezésből nem maradhatnak ki azok a rétsági polgárok sem, akik révén e mű létrejöhetett – folytatta. – Számomra, mint a volt rétsági páncélos tiszthelyettes-képző iskola növendékének is, mindez nagy örömet és boldogságot jelent. (…) Nagyon jól tudom, hogy az annakidején megalakult szervező bizottságból mit vállalt a Pfaff-házaspár, és dolgozott a cél érdekében. De a többiek is: Mezőfi Zoltán, Rétság város volt polgármestere, ma is a helyi élet jelentős képviselője; Jávorka János nyugállományú ezredes, akinek segítő munkája, támogatása, tanácsadása nagyon sokat jelentett – akárcsak a mai megemlékezés megszervezése; Dudás György, a rétsági járási hivatal vezetője; dr. Szőlősi József, a település volt ügyvédje, Bulejsza János vállalkozó, egy emberként álltak a nemes ügy mellé.

Külön köszönetet mondott dr. Sántha Gábornak, Világszövetségünk elnökének, akinek hathatós támogatása segítette az emlékmű megvalósítását, úgyszintén Szügyi Istvánnak, a Világszervezet budai elnökének.

- Sokszor kisétálok a temetőbe, hogy imámmal halottaim magányát oldjam – vitte tovább gondolatait.
- A napokban zuhogó esőben jártam ott. Miközben arcomat Isten tengernyi könnye simogatta, eszembe jutottak Pilinszky szavai: „A jövőről nem sokat tudok,/ de a végítéletet magam előtt látom./ Az a nap, az az óra,/ mezítelenségünk fölmagasztalása lesz./ A sokaságban senki se keresi egymást./ Az Atya, mint egy szálkát,/ visszaveszi a keresztet.”

Beszéde végeztével arra kérte a jelenlévőket, Szűcs Béla Albert, hogy hajtsanak fejet Pallavicini Antal Az

Emlékező ünnepség után meglepetés-vendégséggel köszöntötték a 83 eszendős Szűcs Béla Albertet

●●●

ÍJAK-HÚROK-TEGEZEK-NYÍLVESSZŐK

Eleink harci eszközeinek és harcmodorának bemutatása mindig hatalmas érdeklődést vált ki, például a Kurultáj vagy az Ópusztaszeri nyílzápor rendezvényein. Egyre többen érdeklődnek a sztyeppei – íjak rekonstruálása iránt. Gondoljunk csak arra, hogy híres íjászunk, Kassai Lajos már iskolában is tanítja a hungaricummá vált lovasíjászatot.
E kutató- és alkotómunka főként a Magyar Történelmi Íjász Társaság tevékenységéhez is kötődik, ami tudományos kutatók, a kézművesek és a gyakorló íjászok tapasztalataira épül. Elérkezettnek látták az időt arra, hogy az íjászattal kapcsolatos hazai régészeti leletek másolatait, sírrekonstrukciót, korabeli íj-ábrázolásokat mutassanak be kiállítás keretében. Eddig már három országból érkezett megkeresés, ahol a tárlat anyagát bemutatnák, jelen pillanatban is tárgyalások folynak Romániával-Erdéllyel, Ausztriával és Dániával.
Az Íjak-húrok-tegezek-nyílvesszők c. interaktív kiállításnak Budapesten az AVE Kiállítóház adoptt helyet. Az Operaház közelében: Hajós u. 21. szám alatt. 2018 február 25.-ig látogatható.

szobránál, akinek szíve 60 esztendővel ezelőtt, 1957. december 10.-én reggel, 6 óra 43 perckor szűnt meg dobogni.
- De ő most fenn, az ég kékjében bizonyára figyel bennünket, a hálás utókort, aki nem felejt¸ és emlékezzünk bíboros urunkra is, akinek gyötrelmes élete, rabsága és számkivetettsége e helyet teszi szentté. Kedves barátom, Fábos György költő, „A honvédtiszt és a főpap" című versének utolsó szakaszát idézem: „Isten és szabadság, csak benne kell hinni,/ hitte ezt Mindszenty és Pallavicini./ Ám mindez kevés volt ebben az esetben, / Kihullt a sok vér a túlerővel szemben. / Emlékezik ránk a nemzet és a papság, / Egyik sorsa halál, másé örök rabság"– fejezte be ünnepi beszédét Szűcs Béla Albert.

HARC KÖZSÉG
DIÓFA CSÁRDÁJA
MAGÁN TÖRTÉNELMI EMLÉKHELY

Jómagam Albert Ferenc alelnökkel Komlóra igyekeztünk Kalina János tagunkhoz, akinek igencsak megromlott az egészségi állapota. Az egykori váján közel húsz évet ült börtönben! Ezeket az embereket alázzák meg naponta a luxus kocsin utazgató hatalmasságok.
Ugye, igazunk van, amikor erőnket a hamis történelem-írás megváltoztatására irányítjuk?! Én például rendszeresen beszélek kihelyezett történelem órákon. Október 24-én a gödöllői premontrei gimnáziumban tartottam másfél órás előadást a három végzős osztálynak. A gyönyörű, korszerű auditóriumban pedig november 7.-től látható a Hősök - Hantok országjáró kiállításunk, 70 képpel!
Utunk Harc községen át vezetett, s betértünk a Diófa Csárdába. Tulajdonosa vitéz Nagy Lajos, aki valóságos történelmi emlékhellyé változtatta a csárdát és kertjét. Láthatók ott emléktáblák, kereszt, Horthy-portré, kopjafa lyukas zászlóval – 1956 emlékére.
Ha valaki arra jár, ejtse útba ezt a vendéglátó-vendégváró helyet, s ne csak kiváló magyar ízei miatt!

Krisár Miklós

Krisár Miklós, nyugállományú alezredes,
az Összefogás 1956 Katonai és Polgári Örökségéért Egyesület elnöke

OLVASÓNAPLÓ

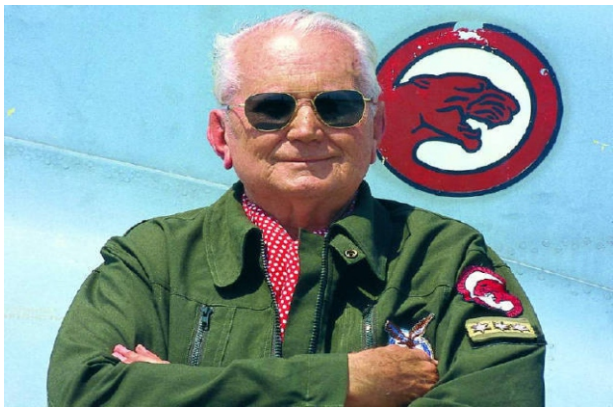

A PILÓTA TOBAK TIBOR

Gyermekkorának minden nyarát Kővágóörsön töltötte. Itt határozta el, hogy repülős lesz. A szombathelyi katonai repülőtéren kezdte el pályafutását, s Kassán, 1943. augusztus 20.-án avatták hadnaggyá. *„Nagyon hálás vagyok ezért a kassai Repülő Akadémiának”* – írta egyik könyvében, amelynek címe: Pumák földön-égen. Egy vadász-repülő kalandjai. De a folyatás keserű, mert ugyan 58 hadnagyot avattak akkor ott, 33-at az ő évfolyamukból és 25-öt a párhuzamos, karpaszományos évfolyamból – *„Huszonnégyen közülük nem érték meg a háború végét, repülő hősi halált haltak!”*

A bajtársak hősiessége arra ösztönözte, hogy ébren tartsa emléküket. Az 1989-ben megjelent könyv 168. oldalán így fogalmazott: *„Ha valaki megírná Debrődy Gyula repülő életét, bizonyosan nagy sikert aratna a regény. Dehát már senki nem fogja megírni ezeket a regényeket. Kétségbeejtően kevés, amit a ma élők tudnak róluk!”*

Könyve hat évet ölel fel: 1939. június 19-től 1945. május 8–ig történt eseményeket dolgozta fel. Miden egyes fejezete más-más időszakról szól. Megemlítem a fejezet-címeket: Nem mindenki születik repülőnek, Mégiscsak katonát csinálnak belőlünk, Két év Kassán, A mátyásföldi repülőtéren, Erdélyben, Végre Messert repülünk, Az első bevetés, Szezonvég, A hiba ára: az élet, Elmarad az ebéd, Az első sebesülés, Kórházról-kórházra (Tobak Tibor kétszer sebesült meg), Azért is hazamegyünk, Végre megint Pumaszálláson, Veszprémtől Raffeldigig, Az utolsó repülőterünk.

Könyve szakmai szempontból is kitűnő! Szakszerűségét Dr. M. Szabó Miklós ellenőrizte és Vasváry József írta az utószót. Idézem:

„A magyarországi légi háború szerves része az európai hadszíntéren lezajlott eseményeknek. A hadtörténelem lapjaira kívánkozik pilótáink halálmegvető bátorsága, repülőtudása, számbeli fölénnyel és technikai túlerővel rendelkező nagyhatalmak légierejével való egyedülálló küzdelem. (…) Történelmi tény, hogy a Puma-ezred egy kilátástalan küzdelemben heroikus harcot vívott a túlerővel szemben. (…) védekezett: 30 magyar vadászgép 30pilótával és 90 tűzfegyverrel (30 gépágyú és 60 géppuska). A támadók számbeli túlsúlya: repülőgépek terén 316-szoros, a pilótáknál 229-szeres, a fegyvereknél 290-szeres!”

Végül azért nem kerültek hadifogságba, mert az amerikai Clark tábornok a magyar pilótákat nem tekintette hadifoglyoknak.

A könyven kívül számos újságcikk fűződik nevéhez, amelyek a Magyar Szárnyak című lapban jelentek meg az 1997-2000 közötti években: Hazatérés, 1997. 25. szám; Mire várunk: tapsra? 1999. 27. szám; Mire várjunk…, 2000. 28. szám. Mindezekkel repülés-történeti hiányosságokat pótolt.

A Puma-ezred egykori ezredes vadászpilótája 80. életévében hunyt el Budapesten, 2001.január 8-án. Hogy miért is idézem fel most emlékét? Tobak Tibor könyvének utolsó sorai adnak erre magyarázatot: *„Így fejeződött be a háború a Pumák számára. A harcoló ezred megszűnt. A túlélő Pumák barátsága azonban azóta is tart. S amíg élünk, él bennünk halottaink emléke. E könyvnek köszönhetően: talán tovább is. Ezért írtam!”*

Jómagam is ezért írtam.

Dr. Fazekas Árpád
orvostörténész

HIDAT ÉPÍTENI A NEMZETÉRT

Több mint két esztendő 142 dokumentumát gyűjtötte össze, s szerkesztette egy kötetbe két történész: Riba András László, a Rendszerváltás Történetét Kutató Intézet és Archívum osztályvezetője és Szekér Nóra. A könyv a lakiteleki találkozóval kezdődik és 1989 karácsonyával zárul; s Dokumentumok a Magyar Demokrata Fórum korai történetéből címet kapta. Az MDF alapító levele kimondja, hogy a mozgalom forrása a lakiteleki nyilatkozat - melyben elfogadták Bíró Zoltán irodalomtörténész javaslatát egy folyamatosan működő fórumra, aminek *„szüksége van az erők összefogására egy széleskörű szellemi koalíció keretében; (…) szüksége van olyan mozgalomra, amely képes hidat építeni a nemzet érdekében a társadalom különféle erői között, elsősorban a szellem és a nyílt beszéd erejével."*

Az okiratok, közlemények az MDF többirányú gondolkodását és tevékenységét követik, időrendben. Elénk tárják, mi minden zajlott le a nevezetes Jurta Színházban megtartott összejöveteleken; s Grósz Károly miniszterelnök válaszleveléből azt is, miként reagált a hatalom a fórum megalakulására. Szerepel benne az MDF jelentése a romániai magyar kisebbség helyzetéről, ami 1988. február-március hónapokra datált. Azév augusztusában kelt az a nyilatkozat-tervezet, amely Grósz Károly aradi tárgyalásaira, annak kudarcára reagált, például a küldöttségvezetőnek a településfejlesztési tervekkel kapcsolatos kijelentésére: *„Most egy kicsit olyan harcot vívunk, amelyben nem látjuk igazán, hogy mi ellen és miért küzdünk."* Ezt az MDF jelentése egyenértékűnek tartotta az addigi magyar külpolitikai erőfeszítések diszkreditálásával.

Az MDF Ideiglenes Elnöksége nyílt levelet küldött Herbert Krejcinek, az Osztrák Iparszövetség főtitkárának, a bős-nagymarosi vízlépcsővel kapcsolatban, 1988. szeptember 28.-án. Hangsúlyozták, hogy a magyar társadalom számára ez az egyik legégetőbb belpolitikai kérdés, hiszen – többek közt - visszafordíthatatlan károsodást jelent a növény- és állatvilág számára; veszélyeztetné az ivóvízellátást; az Árpád-kori régészeti emlékeket.

Decemberben készült el a gazdaságpolitikai program vázlata, amely új, kínálatközpontú elemekből épült fel. *„A program egyszerre három területet kezel: megszünteti az erőforrások pazarlását, a nemzeti jövedelem elszívását; eléri az erőforrások piaci átcsoportosítását a vállalatok, vállalkozások között; dinamikus támogatási programmal eléri új termékek, kapacitások, vállalkozások és iparágak megszületését."*

A kötetben elolvashatjuk az MDF Közép- és Kelet-Európa új demokratikus szervezeteihez, 1989. december 24.-én intézett kiáltványát. Csak egyetlen mondatot ebből: *„Az elmúlt évszázadokban nem volt rá példa, hogy Kelet-Közép-Európa népei valamennyien együtt, azonos oldalon álltak volna. A történelem alighanem csak egyszer kínál ilyen nagy alkalmat: most!"*

Csupán csak néhány kiragadott dokumentumból idéztünk, de aki áttanulmányozza a kötetet, úgy érzi, hogy mindezt tanítani kellene – legalább a történelemtanároknak.

MÚLTBÓL JÖVŐ
LENGYEL-MAGYAR
SZOLIDARITÁS

„A magyar-lengyel kapcsolatokat tekintve nem lehet figyelmen kívül hagyni a korabeli emlékezetben élő meghatározó mozzanatokat. (…) 1956-ot, a lengyel szolidaritást és segítségküldeményeket, meg a II. világháború idejét, amikor nem jelentéktelen létszámban érkeztek magyar földre lengyel menekültek" – fogalmaz Szalai Attila újságíró-politológus A múltból jelen, a jelenből jövő című könyvében. A közelmúltban napvilágot látott kötetben a XX. század utolsó harmadára tér vissza, s a magyar nemzeti demokrata ellenzék lengyel kapcsolataihoz fűz, úgymond, „széljegyzeteket".

Ám, hogy jobban megértsük az adott korszakot, óhatatlanul vissza kell lépnünk a történelemben Teleki Pál miniszterelnökségéig. A Vörös Hadsereg ellen küzdő lengyel állam megsegítéséről 80 vagonnyi, 22 millió darabos, karabélyokhoz és tüzérségi fegyverekhez szükséges magyar lőszerszállítmányt juttattunk el, Románián keresztül, Varsó közelébe.

Arról már hallottunk, hogy id. Antall József 1939 és 45 között segítette a lengyel menekültek, köztük mintegy ötezer zsidó, befogadását, hogy életüket mentsék. A lengyelek őt - Bem apóra emlékeztetve – Antall apónak hívták. Meg kell említenünk Henryk Sławik emigráns diplomata nevét, akivel együttműködtek az embermentésben, s aki vértanúságot szenvedett ezért.

1944. augusztus 23.-án halt meg a mauthauseni koncentrációs táborban.
Külön fejezetet szentel a szerző Kerényi Grácia költőtőnek, magyar-lengyel műfordítónak, aki az 1980-as években a lengyel ellenzéki mozgalom résztvevője volt. De nemcsak ott, itthon is. Egyre többet hangsúlyozta, hogy a szovjetek gyilkosok, megöltek Katyń-ban védtelen lengyel hadfogoly tiszteket, s hogy mindezért Moszkva elégtétellel tartozik.
Megemlékezik Pákh Tiborról, aki 1980-ban Lengyelországban csatlakozott a Podkowa Leśna -i katolikus templomban tartott, a NOWA független kiadó munkatársainak letartóztatása ellen tiltakozó éhségsztrájkhoz. Idehaza elmegyógyintézetbe szállították és kényszer-gyógykezelték és mesterségesen táplálták.
Bőséges adatok olvashatók a magyar irodalom lengyel honi terjesztéséről és lengyel írásművek itthoni közléséről. Mégis mindezek, amiket kiragadtunk a könyvből, csak morzsányi információk. Zárógondolatai közt, szerényen, annyit ír Szalai Attila: *„Tisztában vagyok azzal, hogy pusztán felnyitottam egy dobozt, amelyek gazdag tartalma valójában még érdemi feldolgozásra vár.”*
Viszont mindenképpen olvasásra ajánlott!

„A SZÉKELY EMBER GERINCE NEM HAJLIK, CSAK TÖRIK”

TISZTELGÉS A TISZTELETREMÉLTÓ ELŐTT

Nem várja, mégis jól esik a ráfigyelés az olyan embernek is, aki már nagyon sok érdemkeresztnek, érdemrendnek a tulajdonosa.
Jól esik, bár tudjuk, hogy az elismerések aligha kárpótolhatják a legszebb évekből elrabolt időt, ahogy a látszólagos szabadulás utáni esztendőkben az állandó megfigyelés okozta feszültségeket, illetve az élet derűjét eltiporni akaró hatalmi packázásokat sem. Mert nehogy valaki azt higgye, hogy a börtönévek, majd 1990 után, valóban minden gyökeresen megváltozott az egykori szabadságharcosokkal kapcsolatban. Bár megjelent egy bénává „műtött” törvény, ami csak köszönő viszonyban van azzal, amit Ticu Dumitrescu néhai szenátor nyújtott be a kilencvenes évek elején, a rendszer, ami az emberi méltóság és jogok sorozatos sárba döngölésén ügyködik, él és virágzik. Tagjai ott folytatják, ahol a forradalomnak nevezett rendszerváltás köpönyegébe bújva gyakorlatilag abba se hagyták, csak felfrissítették az állományt.
Egy minden gond, baj és ezer bosszantó dolog, esemény ellenére is derűs gyergyószentmiklósi polgárt újabb elismeréssel tüntettek ki, ezúttal az '56-os Hűség a Hazához Érdemrend Arany Lovagkeresztel. A Volt Politikai Foglyok Szövetsége Gyergyószentmiklósi elnökeként, illetve az 1956-os Vitézi Lovagrend Erdélyi Törzsszéke központi törzskapitányaként tisztelt vitéz Salamon Lászlónak dr. Sántha Gábor, az 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetségének elnöke, magánlevélben is gratulált a kitüntetéshez.
Idézzük:

„Tisztelt Elnök Úr!
Kedves Laci Bátyám!
Mindenekelőtt, a Jóisten gondoskodó szeretetét kérem lassan gyógyuló betegséged gondjainak, bajainak enyhítéséhez és elviseléséhez.
Tollamat most az a szándék vezérli, hogy örömet szerezzek egy igaz magyar bajtársnak, akinek állandó tenni akarását, jobbító szándékát, szervezetei irányítását korlátozza az ágy fogsága. Ez a fogság más, mint az a hat év, amit az '56-os magyarországi forradalmi szerepvállalásodért ítélt tíz évből letöltöttél, a Securitate embertelen börtöneiben.
Gyakran eszembe jutnak beszélgetésünkkor mondott szavaid: A székely ember gerince nem hajlik, csak törik.
Levelemet az teszi aktuálissá, hogy a napokban böngésztem a székelyföldi újságokat, amelyek tudósítottak arról, hogy többen (köztük volt politikai üldözöttek vezetői) megkapták a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét. Legnagyobb sajnálatomra nem találtam a felsoroltak között a nevedet. Úgy éreztem, egy erősen göröngyös, de egyenes életút elismeréséül, ezt a kitüntetést Te megérdemelted volna!

Az 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetségének elnöksége úgy határozott, hogy az 1956-os forradalom és szabadságharc 61.-dik évfordulója alkalmából, legmagasabb kitüntetésünket, az '56-os Hűség a Hazához Érdemrend Arany Lovagkeresztet adományozza, az erdélyi hegyek szikláit idéző, szilárd, állhatatos, töretlen hazaszeretetedért, nemzeti elkötelezettségedért.
Őrizd és viseld büszkeséggel!”

Vitéz Salamon Lászlót az idősek napja alkalmából szervezett ünnepségen Gyergyószentmiklós önkor-

mányzata nevében Nagy Zoltán polgármester is elismerő oklevéllel köszöntötte. Mi is gyógyulást kívánunk számára.

Bajna György

Ez a cikk a gyergyószentmiklósi Gyergyói Hírlapban jelent meg 2017. október 13.-án, a VIII. évfolyamának 197., számában.

A sors különös, kiszámíthatatlan akaratából 2017. október 30.-án, hétfőn este vitéz Salamon László visszaadta lelkét a Teremtőjének.
Gyergyószentmiklóson helyezték örök nyugalomra 2017. november 3.-án. A temetésen részt vett Nagy Zoltán, Gyergyószentmiklós polgármestere; vitéz Szilágyi Árpád, a Volt Politikai Foglyok Szövetségének csíkszeredai elnöke; Budapestről: dr. Lomnici Zoltán főbíró, az Emberi Méltóság Tanácsa elnöke, dr. Keserű József, az 1956-os Vitézi Lovagrend központi törzskapitánya, elnöki tanácsadó; dr. Sántha Gábor, Világszövetségünk elnöke és Szügyi István, Világszövetségünk budai elnöke.

Mi, az 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetsége tagjai és elnöksége, nehezen éljük meg minden egyes Bajtársunk elvesztését. Csak azt tudjuk kívánni: Nyugodjanak békében.

Vitéz Salamon László

„A végén minden olyan egyszerű lesz – minden, ami volt, és ami lehetett volna. Pornál és hamunál is kevesebb lesz minden, ami egykor tény volt” – idézte Nagy Zoltán polgármester búcsúztatójában Márai Sándor szavait A gyertyák csonkig égnek című művéből.
Úgy érzi, hogy vitéz Salamon László halhatatlan életének egy sorsfordulója, az ő lelke lép ki-át valahova, amiről még oly keveset tudunk, esetleg annyit, hogy fényben úszik ott minden. Sosem hallottam az elmúlásról beszélni. Ezer más dolog fontosabb volt a számára, s ha nagy ritkán véleményt is nyilvánított valamiről, azt a jövő érdekében tette. Szép baritonján –, amit soha fel nem erősített a nyomaték kedvéért –, melegen és tisztelettudón ajánlotta észrevételeit, elképzeléseit.
Tudtak ugyan a Bem téri karitatív tevékenységéről, amivel a forradalmárokat, de épp úgy a rászorultakat is segítette, ha már ott volt, s az utcai harcok nem veszélytelen körülményei között neki is tennie kellett,

IN MEMORIAM

amit a helyzet megkövetelt. De erről aligha hallhattak beszámolót az ő szájából. Úgy érezte, a kereszthordozás magánüggyé válik egy idő után, s aki nem próbálta, úgy sem tudná érezni a poshadt víz, a penészes kenyér ízét, a hideg betonpadló a kemény ágy által kiváltott érzetet, a fűtetlen börtöncella nyirkát, a falon lekopogtatott hírek sokszor életmentő fontosságát.
A börtön – ezt tőle tudjuk – igazi egyetem volt a számára. Jó emberek között jó emberek osztották meg tudásukat. Bölcsen szabadulhatott a hatvanas évek legelején. Se testileg se lelkileg nem tudták megtörni. 1990 után ellenben azonnal tudta, mi a teendője. Ő fogta össze az egész történelmi Gyergyóban azokat, akiket politikai foglyokként tartott rabláncon, majd állandó megfigyelés alatt az elmúlt rendszer. Köztisztelete nem halványult az évek múlásával, s ebben az is nagy szerepet játszott, hogy örökifjú természettel áldotta meg a teremtője. Olyanná tette, akin se kín, se a nyomorúság, se a számkivetettség nem fog. A mindig elegánsan öltözött Laci bácsi úgy tudott talpra állni a börtönévek után, hogy gerince egyenes maradt. *Pihenj csendesen* – köszönt el tőle Nagy Zoltán polgármester.
Dr. Lomnici Zoltán a következőket mondotta:
„Nincs nagyobb szeretet annál, mint aki életét adja barátaiért”, olvassuk a Szentírásban. Az 1956-os forradalom és szabadságharc hősei az életüket is képesek, hajlandóak voltak feláldozni a magyar nemzet szabadságáért. Nagyon sokan meghaltak. 250 embert kivégeztek és 26.000 embert bebörtönöztek. Azért érkeztünk Budapestről, mert szeretnék László testvérünk emléke előtt fejet hajtani, és megköszönni mindazt, amit a magyarságért tett. Széchenyi egy síremlékén olvashatjuk: „Voltunk, mint ti, lesztek, mint mi: por és hamu.” Laci bácsi szabadsághős volt, testéből lelke kiszabadult, és jól tudjuk hívő keresztények, hogy a halál egyben mennyei születésnap, az örök élet kezdete. A szabadságért tenni kell, és ő tudta, és azt is tisztán látta, hogy a nemzet az akkor egységes, hogy ha mindent megteszünk az erdélyiekért, az anyaországiakért, felvidékiekért, és a délvidékiekért. A Magyar nemzet fája egy olyan tölgyfa, amely gyönyörű telken állt, idegenek elfoglalták, és az ágai átnyúlnak határokon túlra, így Székelyfölre is. Nagyon büszke vagyok, hogy egyik ősöm Háromszék megyei székely, úgyhogy én erre a területre mindig hazaérkezőként jövök. Azt gondolom, hogy a haza szabadságáért az életünket, a személyes szabadságunkat, a biztonságunkat feláldozni egy olyan üzenet, ami másoknak is erőt adhat, és Laci bácsi életében ezt az üzenetet küldte felénk.
Dr. Sántha Gábor eképpen búcsúzott vitéz Salamon Lászlótól: "Sajnos a Jóisten nem tudta megadni, hogy

személyesen is megismerjük egymást vitéz Salamon Lászlóval. Fényképeiden látom a felmenőidtől örökölt intelligenciát sugárzó tekintetedet és a gyergyói havasok fölött a kék ég tisztaságát visszatükröző szemeidet. Telefonbeszélgetéseinken úgy éreztem a nagy harang érces zúgása hullámzik át az éteren. Egy bizakodó, tenni akaró, derűs, humoros, egyenes ember vizuális alakja formálódott bennem.

Beszélgetéseink során hamarosan közel kerültünk egymáshoz. Hasonlóan gondolkodtunk Magyarország és a világ történelméről, dicső nemzeti múltunkról. Büszkén idéztük Petőfinek, a Hazáról írott sorait:

Oh, nagy volt hajdan a magyar,
Nagy volt hatalma, birtoka;
Magyar tenger vízében hunyt el
Észak, Kelet s Dél hullócsillaga.

Azonosan vallottunk a nemzeti büszkeségről, a nemzeti elkötelezettségről, a hazaszeretetről, a magyarságérzet és a magyarságtudat jelentőségéről. Az igazi rendszerváltás elmaradásáról is hasonló volt a véleményünk. Szívemben láng gyúlt, s a végtisztességen, azt hiszem, mondhatom, barátként hajtok fejet.

Vitéz Salamon László, a Volt Politikai Foglyok Gyergyószentmiklósi Szövetsége elnöke, az 1956-os Vitézi Lovagrend Erdélyi Törzsszéke központi törzskapitánya földi szolgálata, bibliai ihletéssel „elvégeztetett". Fáradó, fogyó testét, alkotó, még tervekkel teli lelkét az Úrnak visszaadta. Életútján cipelte keresztjét, s soha panaszt nem ejtett nyelve. Bele kell törődnünk, a Jóisten elküldte behívó parancsát nemzetes Salamon Lászlónak. Csaba királyfi csillag ösvényén bevonult az égi regimentbe, a halhatatlan '56-os hősök sorába. Rá igaz a mondás: a börtönévek edzik a testet, fényezik az elmét. Az 1956-os magyar forradalomban vállalt szerepéért 10 éves ítéletéből 6 évet töltött a Securitate hírhedt börtöneiben, s a Duna-deltában!

A földön a leghatalmasabb erő a szeretet. Halálodig jártad a szeretet, a bajtársiasság fénylő útjait. „A szeretet soha el nem fogy" – ahogy Pál apostol írta a Korintusbelieknek. Milyen elgondolkodtató egybeesés, október 23.-án adtad fel az élet-halál harcot. Nem tudtad elviselni, hogy ez évben nem bírtál emlékbeszédet mondani arról, hogy 61 évvel ezelőtt a kicsiny anyaországunkban kinyíltak az őszi tűzvirágok. Meggyötört, elfáradt, megfogyott tested a gyengülő életjeleket még mutatta, de tudatod már más dimenziókban járt. Az erdélyi hegyek szikláit idéző, szilárd, állhatatos, töretlen hazaszeretetedért, emberi tartásodért, a kisebbségi sorban is példás nemzeti elkötelezettségedért, '56 eszméjének őrzéséért, ápolásáért és példaként követendő hazafias életutadért az 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetsége elnöksége a Forradalom és Szabadságharc 61.-ik évfordulója alkalmából legmagasabb kitüntetését, az '56-os Hűség a Hazához Érdemrend Aranylovagkeresztjét adományozta vitéz Salamon Lászlónak. Telefonbeszélgetésünkkor meghatódva mondtad. *„Amíg élek erre a Lovagkeresztre büszke leszek. Nekem többet jelent, mintha a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét kaptam volna meg."*

Hányszor, meg hányszor piros, fehér, zöldbe öltöztetted az „Ott ahol zúg az a négy folyó" kezdetű erdélyi dalt. A nyáron még versét szavaltad Csilla lányodnak, akivel különlegesen szeretetteljes kapcsolatot alakítottál ki. Az elhintett mag, jó talajra talált. Büszke voltál pedagógus feleségedre különösen a magyar nyelv fennmaradásáért, megőrzéséért tett munkájára. Büszkélkedtél székely észjárású fiaddal, aki minden október 23-ai megemlékezésen legfőbb támaszod volt. Rajongásig szeretted unokáidat.

Sohasem felejtem el, amit a székely mentalitásról mondtál: „A székely ember gerince nem hajlik, csak törik." Széchenyi Istvánnal egyetértettél abban: „Jó magyarnak lenni, igen nehéz, de nem lehetetlen".

Életutadat szerintem Sajó Sándor Magyarnak lenni című versének sorai tükrözik a leghívebben:

„Magyarnak lenni: büszke gyönyörűség!
Magyarnak lenni nagy, szent akarat,
Mely itt reszket a Kárpátok alatt:
Ha küszködőn, ha szenvedőn, ha sírva:
Viselni sorsunk? ahogy meg van írva?
Lelkünkbe szíva magyar földünk lelkét,
Vérünkbe oltva ősök honszerelmét,
Féltőn borulni, minden magyar rögre,
S hozzátapadni, örökkön - örökre!..."

Rövidesen a Keleti-Kárpátok fennsíkján gyergyói föld öleli tested, s hozzád tapad örökkön-örökre.

Tiszteletadásra hajtjuk Világszövetségünk zászlóit. Hazaszereteted örök és fénylő példa marad!

Isten hozzád vitéz Salamon László barátom, bajtársunk!

Isten veled Laci bátyám!"

Kellner Lajos

Fájó kötelesség egy olyan '56-os bajtársra-barátra emlékezni, mint Kellner Lajos. November 26.-án déli órákban kaptam a hírt, hogy előző nap magához szólította az Úr. Vajon miért? Ebben az agyongyötört hazában sokkal nagyobb szükség volna Rá, mint fent, a Mennyben. Talán másfél héttel e tragikus hír előtt még a kórházban arról beszélgettünk, hogy milyen is volt Szabó bácsi és Ekrem Kemál parancsnoknak, vagy a mindenkor szolgálatkész és fáradhatatlan „Kölyök" – Mansfeld Péter. Aztán a rommá lőtt Széna tér meg az iszonyatos túlerő kényszerítette arra, hogy derekára csavarva mentse ki s „tér" – a Széna és a Moszkva tér – nagy zászlóját, melyet évtizedekig őrzött, és lobogtatta meg, amikor tüntetéseket szervezett Kádár-Csermanek és Horn Gyula nyugati látogatásaikor.
Nem tudom… tán érezte a jövendőt, de fátyolos szemmel emlékezett élete nagy pillanatára, amikor újra itthon lobogtathatta meg a Széna téri ereklyét, a két '56-os zászlóőrrel az oldalán. Mindig ott volt a tabáni emlékműnél vagy Csömörön, a Kommunizmus Százmillió Áldozatának Emlékművénél, soha nem hiányzott a Corvin közből és a Budapesti Műszaki Egyetem aulájából, ahol meghatottan vitte le, két Széna téri harcostársával a Lyukas Lobogót.
Búcsúzáskor – tényleg érezte a kimondhatatlant? – kért az utolsó Széna téri harcostárs, hogy e Szent Budai Ereklyét továbbítsam a Budapesti Műszaki Egyetemnek. Ott méltó helye lesz az '56-os Lyukas Lobogónak. „Milyen képtelenségeket beszélsz, Lajos? Épp az előbb dicsekedtél, hogy már sétáltál a nővérkével itt, a kórteremben! Visszük még azt a zászlót, majd két oldalról támasztunk, hogy hasra ne ess. Ilyet majd akkor mondj, ha itt az ideje!"
Mindenható Atyám! Oly sok vörös-liberális gazember van ebben az országban, akik harminc ezüstért nemcsak a lelküket, a hazájukat is bármikor eladják! Hát miért az igazak sorait ritkítod?! Útjaid valóban kifürkészhetetlenek! Mégis Tebenned bízunk eleitől a feltámadásig.

Drága Bajtárs! Számunkra marad a fájdalmas emlékezés és az, hogy búcsúzásul NEKED hajtjuk meg a Lyukas Lobogót.

Schrötter Tibor
'56-os Széna téri obsitos

Kellner Lajos Széna téri szabadságharcostól 2017. december 15.-én, délelőtt 10 órakor vettünk végső búcsút a Fiumei úti Nemzeti Sírkertben.

GYÖMRŐ
OLVASATLAN LEVÉL RÁKOSINAK

Gyömrő, csendes kisváros, kőhajításnyira Budapest határától, a főváros központjától pedig alig harminc kilométerre, délkeletre, a 31-es műút mentén. Ma tizenhatezren lakják.

Gyömrő és környéke azonban nem volt csendes 1944-1945 fordulóján, amikor a szovjet Vörös Hadsereg 49-es Gárda Hadosztálya elfoglalta, úgymond „felszabadította". A szokásos harci zaj elültével, 1944. november 15.-e után, azonban az eddig rejtőzködő kommunisták aktivizálták magukat. Úgy látták, eljött az ő idejük, bosszút lehet állni az 1919 után elszenvedett sérelmekért. Megalakult az önmagát Direktóriumnak nevező testület, mely egykori vöröskatonákból, a Tanácsköztársaság egykori helyi vezetőiből, a második világháború során munkatáborokat megjárt személyekből alakult meg.

Ez a testület, hogy ne tétlenkedjen, saját hatáskörében megalakította a maga demokratikus rendőrségét. Ez a szerv lett aztán élet-halál ura Gyömrőn és környékén (Mende, Ecser, Maglód, Tápiósüly, Tápiósáp, Péteri, Uri

stb.). Mindenütt szadista módon gyilkoltak, öltek: golyóval, akasztással, agyonveréssel, agyonkínzással, kinek mi jutott.

Az elkövetett atrocitások még a szovjet hadseregen belül is szemet szúrtak. Még a szovjet alárendeltségben harcoló, egykor hősként tisztelt Steinmetz Miklós kapitány is, akinek máig tisztázatlan halálakor egy egyoldalas levelet - 1944. december 23.-ról keltezve - találtak Rákosi Mátyásnak címezve, melyben a parlamenterként (állítólag saját aknarobbanástól) elesett kapitány szót emelt a Gyömrőn és környékén uralkodó állapotokért. A levél, írója eleste folytán, természetesen nem jutott el a címzetthez, de ez azonban nem menti az atrocitások elkövetőit, még akkor sem, ha működésüket a már említett 49-es Gárda Hadosztály pecsét megadásával is támogatta.

De kik is voltak az elkövetők, s kik voltak az áldozatok? Nehéz ennyi év távlatából a két névsort összeállítani, de kíséreljük meg történész munkák: Földesi Margit, Szerencsés Károly: A megbélyegzés hatalma, 72-73. oldal felhasználásával. Az elkövetők, akiket egykor a környékbeliek jól ismertek: Schwarzstein (később Sásdi) Tibor, Krupka Jakab, Eiser Károly, Deutsch (később Deáki) Imre, Balczer István (aki önmagát „rendőrkapitánynak" tekintette), Horcsák Lajos, Tucsai Mihály, Gér Ferenc, Bacher Károly, Kürtös Károly, Tamási András, Vámos Lajos, Lassán István, Jeney Jenő, Hornyák József, ifj. Boroncsok János, Hunka János, Kónya József, Duráz István, Denkovics Pál, Huszák Mihály, Hajdú István, Kreiczár István, Fabók Ferenc. Az áldozatok felsorolásával viszont bajban vagyunk. Még a fent említett, s forrásként felhasznált, a történész házaspár által írott könyv is bizonytalan, s az internet sem ad kellő támpontot. A korabeli források húsz és nyolcvan közötti áldozatról beszélnek, de abban egyetértenek, hogy az első áldozat Czövek János gazdálkodó volt.
A többiek, akiknek nevét sikerült azonosítani: Bognár József, Moóri István, Pinyei Reichard Lajos, Zambelli Béla, Bajnóczi András, Mikla Pál, Soponyai Gyula, gróf Corini János Ferenc (olasz állampolgár!), gróf Révay József, Diószeghy István, Straub János, dr. Bellus János, Juhász Sándor, Eper József, Pálfi József, Nádas Béla, Csaba Gyula, Aczél Károly. A többiek neve ismeretlen.

A gyilkosságsorozatot nem lehetett sokáig titokban tartani. Futó Dezsőt, az Ideiglenes Nemzetgyűlés tagját, a Kis Újság egyik szerkesztőjét gyászruhás özvegyek csapata látogatta meg 1945

áprilisában támogatását kérve, azonban az ügyből igazán nem lett „ügy", mert az eseményekben érintett kommunisták (MKP) és a nekik falazó szocdemek leállították a vizsgálatot. Bizonyítja ezt Ries István (szocdem) igazságügy miniszter 1946. január 3.-án kiadott 534/946. I. M. VI. számú rendeletének 2. bekezdése, miszerint: „Ebben az ügyben további rendelkezésemig sem letartóztatást, sem bármilyen nyomozási cselekményt nem szabad foganatosítani."

Hát ennyit a szocialista törvényességről!
A gyilkosságsorozat csak a rendszerváltás után lett kutatható, igaz ennyi év távlatából igen nehezen. Erről a felháborító és szomorú esetről 2002-ben dokumentumfilm is készült „Gyömrői gyilkosságok" címmel (63 perc). A film rendezője Kisfaludy András, operatőre Nemescsói Tamás, producere Kisfaludy András, a vágó P. Kovács Gyula volt.

Azóta csend, néma csend, pedig az ország több pontján, településén is voltak hasonló esetek, de elkövetőik nem lettek megbüntetve, áldozataik, vagy azok leszármazottai pedig azóta is félnek, reszketnek.

Dobai Miklós

1617. SZEPTEMBER 27.

Ötszáz éve, hogy egy ágoston-rendi szerzetes, Luther Márton - németül: Martin Luther, eredetileg Luder, kiszögelte a Wittenberg-i vártemplom kapujára a reformációt elindító vitairatát.
Nem tisztem ezt a dicső tettet minősíteni, megteszik ezt helyettem mások, avatottabb tollnokok, politikusok, egyháziak, de még civil személyek is. Velük nem óhajtok versenyezni, csak három, a magyarságot érintő apróságra hívnám fel a figyelmet, melyről nem biztos, hogy megemlékeznek.
Az első, amiről szólnék, az a tordai országgyűlés, amin az akkori Erdélyt alkotó nemzetek képviselői 1568. január 6.-13. között tartott országgyűlésen – a reformáció legifjabb egyházaként – elfogadták a szabad vallásgyakorlatot.
Ez utat nyitott ahhoz, hogy Dávid Ferenc – aki Franz Hertel néven látott napvilágot Kolozsváron, 1520 körül, és elhunyt Déván, 1579. november 15.-én – elsőként Európában határozatot hozott az Unitárius Egyház létrejöttéről, ami az egyedüli magyar vallás lett.
Bocskay István neve ismeret a magyar emberek előtt. Mégis kevesen tudják, hogy Genfben, a reformáció székvárosában, ahol Kálvin János – franciául Jean Calvin, korabeli helyesírással Caulvin/Cauvin, aki Noyon-ban született 1509. július 10.-én és elhunyt Genfben, 1564. május 27.-én – is működött, 1917 óta áll a reformáció emlékműve. Ezen emlékmű számos jeles személyt vonultat fel: Kálvin, Knox, Farel és Béza mellett ott van szerényen, mondhatni mellékalakként, a mi Bocskay Istvánunk. Ott van, mert Bocskay és Rudolf király – II. Rudolf császár – között megegyezés jött létre 1606. június 23-án a bécsi béke megkötésével. Ez a megegyezés egyebek mellett a katolikus Habsburgokkal szemben a magyarországi vallásszabadságot is kimondja.
Nos, ezen tettével érdemelte ki, hogy szoboralakja örökké megmaradjon!
Vajon szerepel-e majd ez a három esemény a megemlékezéseken?

D. M.

EURÓPA KARÁCSONYI FÉNYÁRBAN ÚSZIK

LÁMPÁS - az 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetsége időszakos lapja
Kiadó: 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetsége, Címe: H-1051 Budapest, Nádor u. 36. V. em.
Felelős kiadó: dr. Sántha Gábor, az 1956-os MSZVSZ elnöke
A szerkesztő bizottság elnöke: Csigás Zoltán, az 1956-os MSZVSZ általános alelnöke
Felelős szerkesztő: Vennes Aranka Lapterv: Szentiványi György Designe Kft
Szerkesztőségi titkár: Kutas Tímea, Telefon/fax: +36 1 269 1340 Mobil: +36 70 424 1956
E-mail: imszvsz@upcmail.hu Web: www.1956mszvsz.hu ISSN 2064-8103
A szerkesztő bizottság, Világszövetségünk Alapító Okiratában elfogadott etikai irányelvek alapján végzi munkáját.
Az olvasói levelek tartalmáért felelősséget nem vállal, esetenként szerkesztett, rövidített formában jelentetjük meg.
Kéziratot nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza. Kiadványunk ingyenes!